

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

حوزه: معاونت بیمه‌ای

موضوع: تنقیح، تلخیص و تجمیع بخشنامه‌ها و دستورهای اداری بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی

معاونین محترم مدیران کل مستقل ستادی
مدیران کل تأمین اجتماعی استان
مدیران درمان تأمین اجتماعی استان
باسلام

در اجرای بخشنامه شماره ۱۰۰۰/۹۳/۱۳۳۰۹ مورخ ۹۳/۱۲/۲۷ با موضوع "تنقیح بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های سازمان" شفاف سازی مقررات، تسهیل در ارائه خدمات و ارتقاء امور، ایجاد وحدت رویه و همچنین بازنگری در ضوابط مربوط به قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۵۲/۰۸/۲۱، قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۶/۸/۹ و اصلاحات بعدی آن مصوب ۱۳۸۷/۱۲/۱۴، ۱۳۹۱/۹/۲۹ و ۱۳۹۳/۹/۱۶ و آیین‌نامه اجرایی مواد (۳) و (۵) قانون فوق‌الذکر موضوع تصویب‌نامه شماره ۴۳۰۴۰/۴۲۰۵۳ مورخ ۱۳۸۹/۲/۲۶ هیات محترم وزیران توجه واحدهای اجرایی را به رعایت مفاد این بخشنامه جلب می‌نماید.

- فصل اول: قوانین و مقررات

- فصل دوم: تعاریف و کلیات

- فصل سوم: کارگران ساختمانی مشمول و غیرمشمول قوانین بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی

- فصل چهارم: نحوه شناسایی، نام‌نویسی، فرآیند بررسی و احراز اشتغال کارگران ساختمانی

- فصل پنجم: نحوه محاسبه حق بیمه ساختمانی (سهم کارفرمایی)

- فصل ششم: تعهدات کوتاه مدت و بلند مدت

- فصل هفتم: مقررات مالی

- فصل هشتم: سایر موارد

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

فصل اول: قوانین و مقررات

۱-۱- قوانین

- قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی (مصوب ۱۳۵۲/۸/۲۱ مجلس شورای ملی سابق)
- قانون اصلاح ماده (۵) قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی (مصوب ۱۳۷۹/۸/۱۷ مجلس شورای اسلامی)
- قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی (مصوب ۱۳۸۶/۸/۹ مجلس شورای اسلامی)
- قانون بودجه سال ۱۳۸۷ کل کشور (بند ۲۹)
- قانون اصلاح ماده (۵) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی (مصوب ۱۳۸۷/۱۲/۱۴ مجلس شورای اسلامی)
- قانون رفع موانع اجرایی قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی و نحوه مجازات متخلفان (مصوب ۱۳۹۱/۹/۲۹ مجلس شورای اسلامی)
- قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور (بند ۸۹)
- قانون اصلاح ماده (۵) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی (مصوب ۱۳۹۳/۹/۱۶ مجلس شورای اسلامی)

۱-۲- آئین نامه‌های اجرایی و مصوبات

- مصوبه شماره ۵۰۳۵۱/ت/۱۷۶۱۳ هـ مورخ ۱۳۷۶/۰۴/۲۴ هیات وزیران
- بند «۳» یک هزار و چهل و سومین جلسه هیات مدیره سازمان مورخ ۱۳۸۷/۳/۲۷
- مصوبه شماره ۴۳۰۴۰/۴۲۰۵۳ مورخ ۱۳۸۹/۲/۲۶ هیات وزیران موضوع آیین‌نامه اجرایی مواد (۳) و (۵) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی
- مصوبه شماره ۱۴۰۲۸۳/ت/۴۵۲۵۰ هـ مورخ ۱۳۸۹/۶/۲۴ هیات وزیران
- مصوبه شماره ۳۰۵۶۲/ت/۴۹۱۲۸ هـ مورخ ۱۳۹۲/۲/۱۵ هیات وزیران
- بند «۴» یک هزار و چهارصد و پنجاه و پنجمین جلسه هیات مدیره سازمان مورخ ۱۳۹۲/۱۰/۲۳

۱-۳- دادنامه‌های هیات عمومی دیوان عدالت اداری و هیات تخصصی بیمه، کار و تأمین اجتماعی

- دادنامه شماره ۴۰۹ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۲ هیات عمومی دیوان عدالت اداری
- دادنامه شماره ۱۶۳، ۱۶۴ و ۱۶۵ مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۱ هیات عمومی دیوان عدالت اداری
- دادنامه شماره ۲۲۸ مورخ ۱۳۸۷/۴/۱۶ هیات عمومی دیوان عدالت اداری
- دادنامه شماره ۵۴۹ مورخ ۱۳۹۱/۸/۸ هیات عمومی دیوان عدالت اداری
- دادنامه شماره ۹۹۸ مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۱۱ هیات عمومی دیوان عدالت اداری
- دادنامه شماره ۱۶۰ مورخ ۱۳۹۳/۹/۱۱ هیات عمومی دیوان عدالت اداری
- دادنامه شماره ۳۹۴ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۹ هیات عمومی دیوان عدالت اداری
- دادنامه شماره ۴۱۰ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۲۶ هیات عمومی دیوان عدالت اداری
- دادنامه شماره ۲۷ مورخ ۱۳۹۵/۲/۲۵ هیات عمومی دیوان عدالت اداری
- دادنامه شماره ۲۸ مورخ ۱۳۹۵/۲/۲۵ هیات تخصصی بیمه، کار و تأمین اجتماعی دیوان عدالت اداری
- دادنامه شماره ۸۲ مورخ ۱۳۹۵/۵/۳۰ هیات عمومی دیوان عدالت اداری
- دادنامه شماره ۸۶ مورخ ۱۳۹۸/۱/۲۷ هیات عمومی دیوان عدالت اداری

۱-۴- تفاهم نامه‌ها

- تفاهم نامه مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۹ با سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور
- تفاهم نامه مورخ ۱۳۹۴/۳/۱۸ با سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور
- تفاهم نامه مورخ ۱۳۹۷/۸/۱۳ با سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

فصل دوم: تعاریف و کلیات

۱-۲- **کارگر ساختمانی:** فردی که به نحوی از انحا در رابطه با ایجاد، توسعه، تجدیدبنا، تعمیرات اساسی و تخریب ساختمان به طور مستقیم اشتغال دارد و مشمول مقررات خاص از نظر بیمه و بازنشستگی نمی‌باشد.

۲-۲- **کارت مهارت فنی:** گواهی نامه حاوی اطلاعات راجع به مشخصات هویتی، سطح مهارت و تاریخ صدور، مدت اعتبار و تمدید آن که توسط سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور برای کارگران ساختمانی صادر می‌شود.

۳-۲- **نرخ مبنای کسر حق بیمه (سهم بیمه شده) کارگران ساختمانی مشمول:** معادل ۷٪ دستمزد ماهانه‌ای است که طبق ماده (۳۵) قانون تأمین اجتماعی تعیین و همه ماهه از سوی بیمه شده به سازمان پرداخت می‌گردد.

۴-۲- **نرخ مبنای کسر حق بیمه ساختمانی (سهم کارفرمایی):** به شرح فصل پنجم

۵-۲- **مشاغل کارگران ساختمانی:** مطابق با فهرست شانزده گانه مشاغل کارگران ساختمانی تهیه شده توسط سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور (هریک از مشاغل در سه سطح) به شرح ذیل می‌باشد:

ردیف	عنوان شغل	ردیف	عنوان شغل
۱	آرماتور بند	۹	کارگر نگهدار بتن
۲	بتن ساز و بتن ریز	۱۰	کارگر نقشه بردار
۳	قالب بند و کفراژ بند	۱۱	گچ کار
۴	اسکلت فلزی	۱۲	سنگ کار
۵	بنای سفت کار	۱۳	کاشی کار
۶	لوله کش گاز خانگی و تجاری	۱۴	درب و پنجره ساز فلزی
۷	لوله کش و نصاب وسایل بهداشتی	۱۵	برق کار ساختمان
۸	عیق کار رطوبتی و آسفالت کار ابنیه	۱۶	نقاش ساختمان

توجه: در کلیه موارد چنانچه کارگر ساختمانی در کارگاه‌های موضوع ماده (۲) قانون تأمین اجتماعی شاغل بوده و یا دارای کارگاه (محل کسب «کار ثابت») بوده باشد و یا عملیات بصورت کارگاهی در محل کارگاه انجام گیرد از شمول قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی خارج و مشمول مقررات عام قانون تأمین اجتماعی خواهند بود.

۶-۲- **دستمزد مقطوع کارگران ساختمانی:**

- با توجه به عدم تعیین دستمزد مقطوع کارگران ساختمانی از ابتدای اجرای قانون لغایت سال ۱۳۹۲، در تمامی سطوح اعم از استاد کار و کارگر ساده و...، ملاک محاسبه حق بیمه متعلقه حداقل دستمزد سنواتی می‌باشد.

- طبق بند (۴) یک هزار و چهارصد و پنجاه و پنجمین جلسه هیات مدیره سازمان مورخ ۱۳۹۲/۱۰/۲۳، از تاریخ ۱۳۹۳/۱/۱ دستمزد مقطوع کارگران ساختمانی در سه سطح به شرح ذیل تعیین گردیده است:

- کارگر درجه یک (کارگر ماهر، استادکار) ۱/۴ برابر حداقل دستمزد ماهیانه.

- کارگر درجه دو (نیمه ماهر، کمک استادکار) ۱/۳ برابر حداقل دستمزد ماهیانه.

- کارگر درجه سه (کارگر عمومی) ۱/۲ برابر حداقل دستمزد ماهیانه.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

فصل سوم: کارگران ساختمانی مشمول و غیر مشمول قوانین بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی**۱-۳- کارگر ساختمانی (بیمه شده) مشمول:****الف) کارگران ساختمانی مشمول قانون سال ۱۳۵۲**

کلیه کارگران شاغل در کارهای ساختمانی اعم از ایجاد، توسعه ساختمان و یا تجدید بنا و تخریب مربوط به آن صرف نظر از اخذ کارت مهارت فنی و تطبیق عنوان شغلی مربوطه با فهرست شانزده گانه مشاغل کارگران ساختمانی که از سوی سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور اعلام گردیده است، تا زمان نامنویسی و بیمه پردازی بر اساس قانون مصوب سال ۱۳۸۶، مشمول قانون فوق الذکر خواهند بود.

ب) کارگران ساختمانی مشمول قانون سال ۱۳۸۶

کارگر شاغل در کارهای ساختمانی که دارای کارت مهارت فنی معتبر بوده و دارای عنوان شغلی منطبق با فهرست شانزده گانه مشاغل کارگران ساختمانی اعلام شده از سوی سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور باشد، پس از نامنویسی و اخذ شماره اختصاصی (بیمه شده) با پرداخت حق بیمه مقرر مشمول قانون مذکور قرار می گیرد.

توجه: کارگران شاغل در کارهای ساختمانی تا زمان تحت پوشش قرار گرفتن از طریق قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی، از حیث خدمات (حوادث ناشی از کار) کماکان مشمول قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۵۲ و اصلاحات بعدی آن هستند و در صورت احراز شرایط از مزایای قانون یاد شده برخوردار خواهند بود.

۲-۳- کارگران شاغل در کارهای ساختمانی غیر مشمول قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی:

کارگران شاغل در کارهای ساختمانی در موارد زیر از مشمول این قانون خارج و کماکان تابع قانون تأمین اجتماعی مصوب سال ۱۳۵۲ و اصلاحات بعدی آن هستند:

الف- وزارتخانه ها، سازمان ها، موسسات و شرکت های دولتی و وابسته به دولت، موسسات عمومی غیردولتی، شهرداری ها، بانک ها، موسسات عام المنفعه، کارخانجات دارای پروانه بهره برداری اعم از اینکه انجام کار را به پیمانکار واگذار نمایند یا رأساً انجام دهند.

ب- آن دسته از کارهای ساختمانی مشمول این قانون که انجام آن ها از طریق انعقاد پیمان (قرارداد) به پیمانکار واگذار می شود حق بیمه کارگران پیمانکار براساس ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی وصول خواهد شد.

توجه: با توجه به قانون اصلاح ماده (۵) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۹۳/۹/۱۶ مجلس شورای اسلامی، کلیه کارگاه های فوق الذکر مشمول قانون اخیرالذکر بوده و در زمان اخذ پروانه ساختمانی، مراجع صدور پروانه موظف به معرفی آنان به سازمان جهت پرداخت حق بیمه سهم کارفرمایی کارگران ساختمانی و اخذ گواهی مربوطه می باشند.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

فصل چهارم: نحوه شناسایی، نام نویسی، فرآیند بررسی و احراز اشتغال کارگران ساختمانی

۴-۱- کلیه کارگران شاغل در کارهای ساختمانی بمنظور بهره‌مندی از تعهدات قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی و شناسایی کارگران واقعی ساختمانی (اعم از جدید و نام‌نویسی شده قبلی)، در ابتدا می‌بایست نسبت به ثبت نام و تکمیل اطلاعات مورد درخواست در سامانه رفاهی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی اقدام نمایند.

۴-۲- اطلاعات افراد ثبت نام شده در سامانه مذکور (شاغل در کارهای ساختمانی) با بکارگیری سایر پایگاه‌های اطلاعاتی موجود در بانک داده سامانه موصوف اعتبار سنجی شده و پس از انجام مراحل کنترلی جهت بهره‌برداری در دسترس کاربران واحدهای اجرایی سازمان تامین اجتماعی قرار می‌گیرد.

۴-۳- سامانه بگونه‌ای طراحی گردیده که صرفاً فهرست آن دسته از کارگران شاغل در کارهای ساختمانی را که درخواست آنان مورد تایید قرار گرفته است را در اختیار کاربران واحدهای اجرایی قرار می‌دهد. مع‌الوصف، کاربران موصوف می‌توانند با ورود به سامانه یادشده و با انتخاب گزینه‌های "نام خدمت" (بیمه کارگران ساختمانی)، "وضعیت حساب"، به فهرست اطلاعات مورد نظر دسترسی داشته باشند.

۴-۴- مسئولین نام‌نویسی و حساب‌های انفرادی واحدهای اجرایی می‌بایست با ورود به سامانه مذکور، نسبت به احصای فهرست اطلاعات کارگران شاغل در کارهای ساختمانی که در محدوده جغرافیایی شعبه مربوطه ثبت نام و اشتغال آنان در صنعت ساختمان وفق جدول شانزده‌گانه مشاغل کارگران ساختمانی مورد تایید قرار گرفته است، با رعایت سایر مقررات و ضوابط جاری اقدام نمایند.

۴-۵- مسئولین واحدهای نام‌نویسی و حساب‌های انفرادی موظفند فهرست افراد مربوطه را با رعایت تقدم زمانی تاریخ ثبت نام، بمنظور بررسی صحت و سقم و احراز اشتغال واقعی آنان به کار در یکی از مشاغل منطبق با جدول شاغلین وفق جدول شانزده‌گانه مشاغل کارگران ساختمانی، به بازرسین منتخب (همکاران شعبه یا کارگزاری‌های رسمی) ارائه نمایند.

۴-۶- بازرسین منتخب واحدهای اجرایی موظفند حداکثر ظرف مدت یک ماه پس از دریافت اطلاعات مربوط به کارگران شاغل در کارهای ساختمانی از واحد نام‌نویسی و حساب‌های انفرادی، نسبت به انجام بازرسی تحقیقی درخصوص اشتغال بکار کارگران ساختمانی (از محل اشتغال بکار یا عنداللزوم محل سکونت) با رعایت سایر ضوابط و مقررات اقدام و نتیجه گزارش بازرسی تحقیقی کارگران ساختمانی طبق (فرم پیوست شماره ۱) را به همراه سایر مدارک و مستندات مربوطه و اعلام نظر به واحد نام‌نویسی و حساب‌های انفرادی ارسال نمایند.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

۷-۴- مسئولین نامنویسی و حساب‌های انفرادی شعب پس از دریافت گزارش و شناسایی کارگران ساختمانی مکلفند با ورود به سامانه فوق الذکر، فرم گزارش بازرسی تحقیقی کارگران ساختمانی و پذیرش کارگران را در ارتباط با هر کدام از متقاضیان ذیربط تکمیل و در سیستم مربوطه ثبت نمایند.

تذکره: پس از طراحی نرم افزار مربوطه کلیه فرآیندها بصورت سیستمی در سامانه موصوف اعمال خواهد شد.

۸-۴- روسا/ معاونین شعب تأمین اجتماعی می‌بایست به طور مرتب آن دسته از رکوردهای مرتبط با بیمه کارگران ساختمانی که فرم گزارش بازرسی تحقیقی آنان تکمیل و وضعیت آنها در سیستم مورد نظر «در انتظار تایید نهایی شعبه» ثبت گردیده است را انتخاب و نسبت به اظهار نظر نهایی (با توجه به مستندات ارسالی) اقدام نمایند.

۹-۴- واحدهای اجرایی موظفند در صورت مراجعه کارگران شاغل در کارهای ساختمانی، از ثبت نام در سامانه مورد اشاره و تایید اشتغال بکار آنان اطمینان حاصل نموده و پس از آن نسبت به دریافت درخواست، مدارک و ادامه مراحل وفق ضوابط جاری اقدام نمایند.

۱۰-۴- آن دسته از متقاضیانی که وفق اطلاعات موجود در سامانه رفاهی، اشتغال بکار آنان مورد تایید قرار می‌گیرد، می‌بایست حداکثر ظرف مدت یک هفته از تاریخ گزارش بازرسی تحقیقی کارگران ساختمانی جهت ارائه درخواست به واحد اجرایی ذیربط مراجعه نمایند، در غیر این صورت پذیرش درخواست آنان منوط به احراز اشتغال بکار مجدد در مشاغل ساختمانی خواهد بود.

۱۱-۴- واحدهای نامنویسی و حساب‌های انفرادی مکلفند به هنگام مراجعه کارگران شاغل در کارهای ساختمانی، بمنظور شناسایی کارگران ساختمانی واقعی نسبت به اخذ مدارک کامل از جمله کارت مهارت فنی معتبر (ارائه شماره شناسایی کارت مهارت)، کارت ملی و شناسنامه مخاطب، اخذ تاییدیه اصالت گواهی‌نامه و پروانه مهارت فنی نیروی کار از سایت سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور و همچنین احراز اشتغال بکار آنان در شغل کارگران ساختمانی (منطبق با جدول شانزده گانه) با توجه به گزارش بازرسی تحقیقی با رعایت سایر شرایط مقرر مراتب را مورد بررسی قرار دهند.

۱۲-۴- بمنظور حصول اطمینان از عدم کارفرمایی افراد موصوف در واحدهای صنفی، مسئول نامنویسی و حسابهای انفرادی می‌بایست از طریق سامانه اصناف و بازرگانان ایرانیان قبل از پذیرش و ثبت نام کارگران ساختمانی، وضعیت کارفرمایی واحد صنفی (پروانه کسب صنفی) آنان را از طریق سامانه مذکور مورد بررسی قرار داده و چنانچه متقاضیان ذیربط دارای پروانه واحد صنفی باشند از پذیرش و نامنویسی آنان خودداری نمایند. ضمناً این دسته از افراد در صورت احراز شرایط مقرر می‌توانند نسبت به تداوم بیمه پردازی از طریق بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد و یا ادامه بیمه بصورت اختیاری و بهره مندی از مزایای قانون تأمین اجتماعی اقدام نمایند.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

۴-۱۳- در صورت اعتراض به گزارش بازرسی تحقیقی مبنی بر کارفرمایی واحد صنفی (دارا بودن پروانه کسب)، چنانچه با ارائه مدارک متقن و مثبته و وفق بررسی‌های انجام شده کارگر شاغل فاقد پروانه کسب واحد صنفی باشند و از طریق گزارش بازرسی تحقیقی اشتغال بکار کارگر ساختمانی در بخش ساختمان مورد تایید قرار گیرد، پذیرش و نامنویسی این قبیل افراد با رعایت سایر مقررات و ضوابط جاری بلامانع خواهد بود.

۴-۱۴- قبل از ثبت نام و پذیرش کارگران شاغل در کارهای ساختمانی حصول اطمینان از انجام کلیه اقدامات مربوطه شامل: تکمیل فرم درخواست پوشش بیمه‌ای (فرم پیوست شماره ۲) و ثبت آن در دبیرخانه شعبه، اخذ تاییدیه اصالت کارت مهارت فنی صنعت ساختمان از سامانه سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور (طبق تاییدیه نمونه پیوست)، گزارش بازرسی تحقیقی مبنی بر احراز اشتغال بکار متقاضی در مشاغل ساختمانی، انجام معاینات پزشکی، اخذ تعهدنامه مبنی بر فاقد هرگونه پوشش بیمه‌ای (فرم پیوست شماره ۳)، تاییدیه سیستمی از سامانه اصناف و بازرگانان ایرانیان در خصوص عدم کارفرمایی واحد صنفی و... با رعایت سایر ضوابط، الزامی می‌باشد.

۴-۱۵- واحدهای امور بیمه‌شدگان شعب مکلفند متعاقب احراز اشتغال بکار کارگران شاغل در کارهای ساختمانی، نسبت به معرفی این دسته از افراد طبق (فرم پیوست شماره ۴) به مراکز معاین (در صورت نداشتن شرایط معافیت از انجام معاینه پزشکی) جهت انجام معاینات پزشکی اقدام نمایند.

۴-۱۶- به موجب ماده یک قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۵۲/۸/۲۱ کلیه کارگران شاغل در کارهای ساختمانی (دارای کارت مهارت یا بدون کارت مهارت فنی) اعم از ایجاد یا توسعه بنا و تخریب مربوط به آن بترتیب مندرج در قانون نزد سازمان تأمین اجتماعی در مقابل حوادث ناشی از کار بیمه خواهند بود و نحوه اقدام در خصوص معرفی آنان به مراکز درمانی مطابق مفاد دستوراداری شماره ۵۰۱۰/۹۳/۰۱ مورخ ۱۳۹۳/۰۱/۰۵ مشترک حوزه معاونت‌های بیمه‌ای و درمان (فرم پیوست شماره ۵) خواهد بود.

۴-۱۷- کارگران ساختمانی که اعتبار کارت مهارت فنی آنان در شرف پایان بوده (کمتر از دو ماه اعتبار داشته) و تمایل به تداوم رابطه بیمه‌پردازی دارند، می‌بایست نسبت به تمدید کارت مهارت فنی خود از طریق سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور اقدام نمایند، لذا در اینخصوص رعایت موارد ذیل الزامی می‌باشد:

الف- در خصوص کارگران ساختمانی بیمه شده که پس از انقضای دوره اعتبار کارت مهارت فنی، مجدداً با تمدید آن متقاضی بهره‌مندی از مزایای قانون مذکور می‌باشند، لازم است با انجام بازرسی تحقیقی کارگران ساختمانی بمنظور احراز اشتغال بکار و پذیرش و تداوم رابطه بیمه‌پردازی، از طریق اخذ درخواست جدید و با رعایت مقررات و سایر ضوابط جاری اقدام گردد.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

ب- آن دسته از بیمه شدگانی که در فاصله کمتر از یک ماه پس از پایان اعتبار کارت مهارت فنی قبلی خود و یا قبل از تاریخ پایان اعتبار آن، دارای درخواست تداوم بیمه پردازی می باشند، ملاک صدور فیش و برگه پرداخت حق بیمه جهت آنان براساس تاریخ شروع اعتبار کارت مهارت جدید یا تاریخ پایان اعتبار کارت قبلی خواهد بود (هرکدام که موخر باشد) و درخصوص متقاضیانی که بعد از گذشت یک ماه از تاریخ پایان اعتبار کارت مهارت قبلی مراجعه می نمایند، ملاک صدور فیش و برگه پرداخت حق بیمه، تاریخ درخواست جدید متقاضی با رعایت تاریخ اعتبار کارت مهارت فنی می باشد.

۱۸-۴- حق بیمه سهم بیمه شده کارگران ساختمانی در زمان اشتغال بکار معادل ۷٪ دستمزد مقطوع تعیین شده خواهد بود که کارگر ساختمانی می بایست راساً حق بیمه خود را هر ماه با رعایت مهلت مقرر به سازمان پرداخت نماید.

۱۹-۴- از آنجاییکه بیمه شدگان شاغل در کارهای ساختمانی مکلفند، حق بیمه هر ماه را حداکثر تا آخرین روز ماه بعد به سازمان پرداخت نمایند، لذا چنانچه بیمه شده (در صورت فوت وی بازماندگان واجد شرایط ایشان) ظرف مدت حداکثر سه ماه پس از آخرین روز ماه بعد (مهلت پرداخت) بمنظور پرداخت حق بیمه مراجعه نماید، پرداخت حق بیمه ایام اشتغال بکار (در مدت تعیین شده) با رعایت ضوابط و مقررات مربوطه به همراه جرائم متعلقه بلامانع خواهد بود.

ضمناً در صورتیکه مراجعه بیمه شده خارج از مهلت مقرر اخیر الذکر (سه ماه پس از آخرین روز ماه بعد) باشد، پذیرش و تداوم بیمه پردازی وی منوط به انجام بازرسی تحقیقی مبنی بر احراز و تایید اشتغال بکار وی در فعالیت ساختمانی و با رعایت سایر مقررات و ضوابط جاری خواهد بود.

۲۰-۴- ملاک تاریخ شروع بیمه پردازی جهت بیمه شدگان کارگران ساختمانی با توجه به تاریخ ثبت درخواست در دبیرخانه شعبه صورت می پذیرد.

۲۱-۴- بمنظور جلوگیری از سوءاستفاده های احتمالی و احقاق حقوق بیمه شدگان واقعی کارگران ساختمانی صدور فیش پرداخت حق بیمه منوط به وجود گزارش بازرسی و تایید اشتغال بکار، در فاصله زمانی شش ماه قبل از دوره برگ پرداخت مربوطه خواهد بود.

۲۲-۴- درخصوص آن دسته از بیمه شدگان کارگران ساختمانی دارای کارت مهارت فنی که در برخی از ماهها نسبت به پرداخت حق بیمه خود در موعد مقرر اقدام ننموده اند، اخذ گردش حساب جهت دوره های مربوطه، صرفاً با انجام بازرسی تحقیقی و تایید اشتغال بکار در شغل کارگر ساختمانی موضوعیت خواهد داشت.

۲۳-۴- کارگران شاغل در کارهای ساختمانی تا زمانی که تحت پوشش قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب سال ۱۳۸۶ قرار نگرفته اند، مشمول قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب سال ۱۳۵۲ و اصلاحات بعدی آن بوده و در صورت احراز شرایط از مزایای قانون مربوطه برخوردار خواهند شد.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

۴-۲۴- نحوه نقل و انتقال حق بیمه یا کسور بازنشستگی مشمولین همانند ضوابط عمومی و تعیین شده فی مابین صندوق‌های بیمه و بازنشستگی و بر اساس قوانین مربوطه صورت می‌پذیرد.

۴-۲۵- احتساب سابقه بیمه پردازی برای کارگران ساختمانی جهت ایامی خواهد بود که بیمه شده در شغل ساختمانی اشتغال به کار داشته و حق بیمه متعلقه را پرداخت نماید.

۴-۲۶- کارگران ساختمانی که در کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی اشتغال بکار می‌یابند و جهت آنان لیست ماهیانه ارسال و حق بیمه پرداخت می‌گردد از شمول قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی خارج بوده و در صورت عدم اشتغال در کارگاه مربوطه و با ارائه درخواست و رعایت سایر شرایط مقرر می‌توانند از تسهیلات در نظر گرفته شده در قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی و آیین‌نامه اجرایی مربوطه بهره‌مند گردند.

۴-۲۷- در مواردی که کارگران شاغل در مشاغل ساختمانی، حسب نتایج معاینات پزشکی اولیه از کار افتاده کلی بوده، لیکن در خصوص توانایی انجام کار آنان (بیمه‌شدگان قبل از سال ۱۳۹۴) توسط پزشک معاین اظهار نظر نشده است، در صورت احراز و تایید اشتغال بکار آنان (گزارش بازرسی تحقیقی کارگران ساختمانی) پذیرش و نامنویسی آنان در زمره کارگران ساختمانی بلامانع خواهد بود، بدیهی است پذیرش درخواست از کار افتادگی کلی این قبیل افراد بر اساس نوع بیماری اولیه که منجر به از کار افتادگی کلی گردیده، موضوعیت نخواهد داشت.

تذکره: در خصوص کارگران شاغل در کارهای ساختمانی که حسب نتایج معاینات پزشکی اولیه از کار افتاده کلی و فاقد توانایی انجام کار می‌باشند، شعب می‌بایست از پذیرش و نامنویسی آنان خودداری نماید.

۴-۲۸- در خصوص آن دسته از کارگران شاغل در کارهای ساختمانی که سن بالا دارند، شعب موظفند پس از اعلام نتایج مراکز معاین پزشکی مبنی بر سلامت جسمانی و توانایی انجام کار، نسبت به انجام بازرسی تحقیقی دو نفره (بازرسین منتخب کارگزاری و شعبه) اقدام و در صورت تایید، هر سه ماه یک بار جهت احراز اشتغال بکار آنان در حرفه صنعت ساختمان مطابق ضوابط جاری اقدام نمایند.

۴-۲۹- در خصوص آن دسته از مشاغل کارگران ساختمانی که به دلیل جابه‌جایی مکانی و سیار بودن شغل و ماهیت ذاتی کار، امکان بررسی اشتغال بکار (با مراجعه به محل کار) فراهم نمی‌باشد، احراز اشتغال بکار از طریق انجام بازرسی تحقیقی یا عنداللزوم اخذ اطلاعات از محل سکونت مخاطب با رعایت سایر ضوابط و مقررات جاری انجام می‌پذیرد.

۴-۳۰- انجام بازرسی بمنظور احراز اشتغال بکار کارگران شاغل در مشاغل ساختمانی می‌بایست بصورت حضوری و میدانی با مراجعه به آدرس محل اشتغال بکار و یا عنداللزوم بازرسی تحقیقی از محل سکونت بیمه شده به همراه جمع‌آوری مستندات و شواهد مورد نیاز انجام گردد، لذا بررسی احراز اشتغال و یا عدم اشتغال بکار بصورت تلفنی از شخص بیمه شده/ متقاضی فاقد وجاهت بوده و قابلیت استناد نخواهد داشت.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

۳۱-۴- دقت نظر در انجام فرایند بازرسی تحقیقی بمنظور بررسی صحت و سقم احراز اشتغال بکار کارگران ساختمانی، به عنوان یکی از شاخص‌های موثر در ارزیابی و ارزشیابی عملکرد ادارات کل استان‌ها و شعب خواهد بود، لذا کارشناسان استان‌ها موظفند در بازدیدهای نظارتی این مهم را به جد مد نظر قرار دهند.

۳۲-۴- با توجه به اینکه موضوع اشتغال بکار کارگران ساختمانی به استناد ماده (۱) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی از اهمیت ویژه‌ای در تحت پوشش قرار گرفتن متقاضیان برخوردار است، لذا بمنظور نظارت بر نحوه پوشش بیمه‌ای کارگران ساختمانی و جلوگیری از استفاده من غیرحق از مزایای قانون، بازرسی تحقیقی کارگران ساختمانی جهت احراز اشتغال آنان به شرح ذیل صورت می‌گیرد:

الف- بازرسی تحقیقی کارگران ساختمانی بمنظور احراز اشتغال افراد موصوف توسط همکاران سازمانی (با صدور احکام) و کارگزاری‌های رسمی سازمان انجام خواهد شد.

ب- واحد نامنویسی و حسابهای انفرادی می‌بایست درخصوص آن دسته از بیمه‌شدگان کارگران ساختمانی که مطابق بازرسی و گزارش‌های واصله توسط مراجع ذی‌ربط اشتغال آنان در شغل کارگر ساختمانی احراز نگردیده است، نسبت به خاتمه بیمه‌پردازی آنها اقدام نماید.

توجه ۱: آن دسته از افراد که براساس گزارشات بازرسی تحقیقی وضعیت بیمه‌ای آنان مختومه می‌گردد، درصورت تمایل می‌توانند با احراز شرایط مقرر از طریق بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد و یا ادامه بیمه بصورت اختیاری نسبت به ادامه بیمه‌پردازی و بهره‌مندی از مزایای قانون تامین اجتماعی اقدام نمایند.

توجه ۲: ایام بستری و مدت زمان تعیین تکلیف کمیسیون پزشکی کارگران ساختمانی از مصادیق عدم اشتغال آنان محسوب نخواهد شد. **ج-** واحد نامنویسی و حساب‌های انفرادی موظف است متعاقب نام‌نویسی و بیمه‌پردازی کارگران ساختمانی ضمن برنامه‌ریزی مدون و بمنظور بررسی اشتغال بکار این دسته از افراد نسبت به درخواست انجام بازرسی تحقیقی حداقل هر شش ماه یک بار و حسب ضرورت بصورت موردی اقدام نماید.

د- بمنظور اطلاع شعبه از آخرین وضعیت محل اشتغال و سکونت کارگران ساختمانی، کارگران ذی‌ربط می‌بایست نسبت به اعلام تغییرات مربوط به محل اشتغال بکار و سکونت خود، جهت ثبت در سیستم اقدام نمایند. (فرم پیوست شماره ۶)، بدیهی است پس از تمهیدات و هماهنگی‌های لازم امکان دریافت اطلاعات مربوط به محل اشتغال بکار بیمه‌شدگان کارگر ساختمانی از طریق سامانه‌های غیرحضوری امکان‌پذیر خواهد بود.

ه- انجام امور مربوط به برنامه‌ریزی جهت انجام بازرسی تحقیقی کارگران ساختمانی بصورت دستی (غیرسیستمی) مجاز نبوده و این فرآیند می‌بایست طی برنامه‌ریزی منسجم و با استفاده از نرم‌افزار مربوطه بصورت سیستمی انجام گردد.

و- بمنظور جلوگیری از مشکلات آتی، واحدهای اجرایی مکلفند نتیجه گزارش بازرسی را حداکثر ظرف سه روز اداری در سیستم ثبت نمایند.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

ز- بمنظور جلوگیری از سوءاستفاده‌های احتمالی می‌بایست از اعلام و ارائه نتیجه گزارش بازرسی تحقیقی مربوط به اشتغال بکار کارگران ساختمانی به مخاطبین مربوطه امتناع و مشارالیه را بمنظور مراجعه به شعبه ذیربط حداکثر ظرف یک هفته آتی راهنمایی نمایند. ضمناً کلیه مکاتبات مورد نظر از طریق سیستم اتوماسیون اداری صورت پذیرد.

ح- واحد نامنویسی و حسابهای انفرادی موظف است در صورت عدم احراز اشتغال بکار و اعتراض کارگران شاغل جدید یا بیمه‌شدگان جاری به نتیجه گزارش بازرسی شعب و کارگزاری‌های رسمی سازمان، ضمن اخذ درخواست اعتراض از مخاطبین مربوطه، نسبت به بررسی مجدد اشتغال بکار آنان اقدام نمایند. از طرفی چنانچه با بازرسی مجدد عدم تأیید اشتغال بکار ایشان در شغل کارگر ساختمانی احراز گردد، ضمن اعلام نتیجه به بیمه شده مراتب می‌بایست در سامانه رفاهی کارگران ساختمانی ثبت گردد.

۳۳-۴- سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور تمهیدات لازم درخصوص آموزش مهارت‌های مورد نیاز بازارکار، بازآموزی و تجدید مهارت کارگران ساختمانی بر اساس شیوه‌نامه اجرایی طرح آموزش کارگران صنعت ساختمان را فراهم و اجرا نموده و پس از آموزش مهارت‌های مورد نیاز نسبت به صدور کارت مهارت فنی برای آموزش دیدگان طرح مذکور و به شرح ذیل اقدام می‌نماید:

الف- شرایط و ترتیب صدور، تمدید و تعلیق کارت مهارت فنی و تعیین سطوح کارگران ساختمانی برای آموزش، طبق ضوابط و مقررات مورد عمل سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور از جمله آیین نامه صدور پروانه مهارت فنی و برای کارگران ماهر موضوع تصویب‌نامه شماره ۵۰۳۵۱/ت/۱۷۶۱۳ مورخ ۱۳۷۶/۴/۲۴ و شیوه‌نامه موضوع این ماده می‌باشد.

ب- با توجه به برگزاری دوره‌های کوتاه‌مدت از طریق سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای جهت کارگران ساده ساختمانی، سطح توانمندی کارگران تعیین و کارت مهارت متناسب با شغل آنان صادر می‌گردد.

ج- کارگران شاغل در مشاغل ساختمانی می‌توانند پس از اخذ کارت مهارت فنی خود از سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور و ثبت نام در سامانه رفاهی (مرحله وضعیت تایید نهایی سربازرس استانی)، جهت تعیین وضعیت بیمه‌ای خود (بدون محدودیت استان/شهر صادرکننده کارت مهارت فنی) به شعب تأمین اجتماعی محل سکونت خود (محل دریافت خدمت) مراجعه تا با رعایت سایر مقررات و ضوابط مربوطه نسبت به پذیرش آنها اقدام گردد.

۳۴-۴- چنانچه محل سکونت و اشتغال بکار بیمه‌شدگان کارگران ساختمانی در برخی موارد به دلیل ماهیت شغل (خارج از استان محل بیمه‌پردازی) تغییر می‌نماید و این موضوع احیاناً مشکلاتی را جهت تداوم بیمه‌پردازی آنان به وجود می‌آورد، لذا بمنظور تسهیل در انجام امور بیمه‌ای این طیف از بیمه‌شدگان با وضعیت بیمه‌ای فعال، نحوه و شرایط جابجایی آنان در سطح استان‌ها به شرح ذیل خواهد بود:

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

الف- افراد موصوف که به دلیل جابجایی محل سکونت و اشتغال خود درخواست جابجایی بیمه پردازی کارگران ساختمانی را دارند می‌بایست نسبت به تکمیل فرم «درخواست جابجایی بیمه کارگران ساختمانی» (فرم پیوست شماره ۷) و ثبت آن در دبیرخانه شعبه مبدا اقدام نمایند. بدیهی است جهت آن دسته از متقاضیانی که فاقد کارت مهارت فنی معتبر بوده یا عدم اشتغال بکار آنان در حرفه ساختمانی احراز می‌گردد، درخواست جابجایی آنان فاقد موضوعیت خواهد بود.

ب- مسئول نامنویسی و حسابهای انفرادی شعبه مبدا می‌بایست وضعیت بیمه‌ای مخاطب را بررسی و در صورت فعال بودن، پس از اطمینان از عدم وجود بدهی بیمه شده (منوط به اخذ گردش حساب)، وضعیت را در سیستم به «منتقله به سایر شعب» تغییر داده و مراتب را جهت بررسی و احراز اشتغال بکار به شعبه مقصد با رعایت سایر مقررات ارسال نماید. لازم به ذکر است در خصوص بیمه-شدگانی که وضعیتی غیر از فعال دارند پذیرش مجدد آنان در سایر شعب همانند بیمه شده جدید کارگر ساختمانی خواهد بود.

ج- مسئول نامنویسی و حسابهای انفرادی شعبه مقصد می‌بایست درخواست مخاطب را (از حیث تکمیل اطلاعات مورد نظر شامل؛ محل اشتغال بکار، سکونت و...) مورد بررسی قرار داده و سپس نسبت به انجام بازرسی تحقیقی از محل اشتغال بکار جدید اقدام نماید. بدیهی است در صورت تایید و احراز اشتغال بکار، ثبت نام و نامنویسی بیمه شده در دفتر مستندات کارگران ساختمانی شعبه مقصد با وضعیت «واصله از سایر شعب» ثبت می‌گردد.

د- ملاک صدور فیش جدید پرداخت حق بیمه در شعبه مقصد جهت آن دسته از بیمه‌شدگان که در شعبه مبدا فعال بوده‌اند از تاریخ آخرین پرداخت حق بیمه در شعبه مبدا می‌باشد.

۲۵-۴- از تاریخ صدور این بخشنامه جایگزینی بیمه‌شدگان جدید بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی که اشتغال بکار آنان در سامانه رفاهی کارگران ساختمانی مورد تایید قرار گرفته است بترتیب تاریخ ثبت نام و تایید اشتغال آنان، با رعایت مقررات و ضوابط جاری و در حدود ظرفیت های تعیین شده انجام خواهد پذیرفت. شایان ذکر است در این راستا شعب و ادارات کل استانها موظفند با توجه به مهلت مقرر (شعب تا پنجم و ادارات کل استانها تا دهم هر ماه) گزارش تعداد افراد مختومه را طبق (فرم های پیوست شماره ۸ و ۹) بمنظور اخذ مجوزهای مربوطه به اداره کل نامنویسی و حسابهای انفرادی ارسال نمایند.

۳۶-۴- در راستای وظایف محوله و به جهت کنترل و نظارت مستمر بر وضعیت اشتغال بکار متقاضیان مورد نظر در کارهای ساختمانی کارگزاری های رسمی نیز موظفند با هماهنگی شعبه ذی ربط نسبت به معرفی فرد یا افراد مجرب و آشنا با قوانین و مقررات مربوطه اقدام نمایند.

توجه: به دلیل حساسیت امر و اهمیت موضوع در جهت افزایش کیفیت نتایج حاصله در راستای اجرای این فرآیند، بایستی در انتخاب فرد یا افراد مذکور، شاخص هایی از قبیل تعهد، توانمندی، مسئولیت پذیری، تجربه، صداقت در رفتار و گفتار و پایبندی به اصول و موازین اخلاقی بیش از پیش مورد توجه قرار گیرد.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

توجه ۲: انجام کلیه اقدامات از جمله اخذ تاییدیه حراست، انعقاد قرارداد، اخذ رمز و کد کاربری، صدور کارت شناسایی جهت انجام امور میدانی و رعایت سایر امور ضروری در راستای به کارگیری و جذب نیروی انسانی و فعالیت در این فرآیند، از سوی کارگزاری مربوطه الزامی می باشد.

۳۷-۴- واحد نام نویسی و حساب های انفرادی شعبه می بایست بمنظور نظارت بر وضعیت اشتغال بکار کارگران ساختمانی، مطابق برنامه ریزی مدون و براساس ضوابط موجود، درخواست های بررسی و شناسایی افراد موصوف را به انضمام آدرس محل اشتغال بیمه شدگان مربوطه از طریق نرم افزار موجود، چاپ و پس از اخذ رسید به مسئول کارگزاری ذی ربط تحویل نماید. بدیهی است آن دسته از شعبی که دارای بیش از یک کارگزاری می باشند تفکیک فهرست مذکور می بایست با رعایت اصل برابری مد نظر قرار گیرد.

توجه: تعداد فرم های درخواست بررسی و شناسایی از سوی شعبه در طول یک هفته حداکثر ۳۰ درخواست تعیین می گردد که در صورت لحاظ نمودن توانمندی کارگزاری های تابعه از منظر نیروی انسانی و سایر مشخصه های تاثیرگذار، تهیه و ارسال درخواست جدید به کارگزاری تحت پوشش در طول همان هفته، پس از دریافت نتایج گزارش های فهرست قبلی، محدودیتی نخواهد داشت.

۳۸-۴- کارگزاری موظف است حداکثر ظرف مدت «هفت روز کاری» پس از دریافت فرم های درخواست بررسی و شناسایی، نسبت به بررسی موضوع احراز اشتغال بکار متقاضیان ذی ربط منطبق با جدول شاغلین بخش صنعت ساختمان (بند ۵-۲ فصل دوم)، از محل اشتغال بکار، نحوه انجام فعالیت و شرح آن، با رعایت سایر ضوابط و مقررات، اقدام و نتیجه گزارش های ذی ربط را پس از تایید و مهر مسئول کارگزاری و به همراه سایر مدارک و مستندات، طبق (فرم پیوست شماره ۱۰) جهت بررسی و تایید نهایی به واحد نام نویسی و حساب های انفرادی شعبه ارسال نماید.

۳۹-۴- کلیه کارگزاری های رسمی سازمان موظفند ضمن مطالعه دقیق قوانین و مقررات بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی، نظارت های ادواری و موردی را با اولویت بررسی و شناسایی از محل اشتغال بکار، طبق قوانین و ضوابط موجود با ذکر آدرس محل اشتغال، شماره پروانه ساختمان و... انجام دهند.

۴۰-۴- رعایت کامل شئونات و اصول اخلاقی و اصل انصاف در طول فرآیند شناسایی و بررسی وضعیت اشتغال کارگران ساختمانی و همچنین در تنظیم و ارائه گزارش های نظارتی، الزامی می باشد.

۴۱-۴- از آن جایی که هدف از کنترل و نظارت بر وضعیت اشتغال کارگران ساختمانی در جهت جلوگیری از استفاده من غیرحق از مزایای مترتب بر این گروه از بیمه شدگان تبیین گردیده است، لذا تهیه گزارش های بررسی و شناسایی بایستی با مشخص نمودن وضعیت **اشتغال** یا **عدم اشتغال** فرد موردنظر در کارهای ساختمانی، مدنظر قرار گیرد و قطعاً ارائه گزارش های بررسی و شناسایی با هر مضمونی به غیر از موارد مذکور (میسر نشد، شناسایی نگردید و...)، اهداف سازمانی را محقق ننموده و ضرورت جمع آوری اطلاعات بیشتر و انجام بررسی های دقیق تر را ایجاب می نماید.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

۴-۴۲- بمنظور فراهم‌سازی شرایط مطلوب جهت اخذ نتایج بهتر و سریع‌تر در روند اجرای این فرآیند، کلیه واحدهای اجرایی می‌بایست نسبت به **بروز رسانی اطلاعات** این گروه از بیمه‌شدگان و آدرس محل اشتغال و سکونت ایشان اقدامات لازم را انجام و مراتب را طبق آخرین اصلاحات انجام شده در اختیار کارگزاری‌ها قرار دهند.

۴-۴۳- نحوه انجام بررسی‌ها می‌بایست بصورت **حضور و میدانی** با مراجعه به آدرس محل اشتغال بیمه‌شده به همراه **اخذ امضا و اثر انگشت**، صورت پذیرد. لذا شناسایی و بررسی وضعیت اشتغال کارگران ساختمانی از سایر طرق نامعتبر، از جمله تلفنی و... قابلیت استناد نخواهد داشت.

۴-۴۴- بمنظور تسهیل در پیگیری‌های آتی، **درج تاریخ دقیق و ساعت انجام بررسی و شناسایی** در گزارش‌های مربوطه از سوی کارگزاری الزامی می‌باشد.

۴-۴۵- با توجه به کوتاه بودن زمان اشتغال در برخی مشاغل ساختمانی به دلیل ماهیت ذاتی کار، عملاً احتمال اتمام زمان فعالیت بیمه‌شده در یک پروژه ساختمانی در زمان مراجعه نماینده کارگزاری و یا جابه‌جایی آدرس محل اشتغال بیمه‌شده در بازه‌های زمانی کوتاه‌مدت وجود خواهد داشت، لذا در اینگونه موارد پس از جمع‌آوری اطلاعات تکمیلی می‌بایست نسبت به انجام بررسی و شناسایی مجدد از محل اشتغال بکار جدید، **تا زمان حصول نتیجه قطعی در خصوص اشتغال یا عدم اشتغال بیمه‌شده در کارهای ساختمانی**، اقدامات لازم صورت پذیرد.

۴-۴۶- واحد نامنویسی و حسابهای انفرادی شعب می‌بایست تمهیدات لازم را بمنظور بررسی صحت و سقم گزارش‌های ارسالی از سوی کارگزاری‌ها، توسط بازرسی منتخب (همکاران سازمانی) پیش‌بینی نموده تا حسب مورد نسبت به بررسی مجدد حداقل ۱۰٪ از گزارش‌های بازرسی تحقیقی ارائه شده بصورت تصادفی (در طول هر دوره بازرسی انجام شده)، جهت احراز اشتغال متقاضیان ذی‌ربط قبل از تاییدیه پرداخت حق‌الزحمه طبق مقررات و ضوابط جاری اقدام گردد.

۴-۴۷- در صورت اعتراض بیمه‌شده به نتیجه گزارش بررسی و شناسایی انجام شده توسط کارگزاری و بمنظور دستیابی به نتایج مطلوب، بررسی و شناسایی مجدد از وضعیت اشتغال بیمه‌شده مربوطه می‌بایست از طریق شعبه ذی‌ربط و یا بصورت دو نفره توسط نماینده کارگزاری و بازرسی منتخب شعبه، اقدام گردد.

۴-۴۸- از آنجایی که به دلیل مهارت‌کاری اغلب کارگران ساختمانی در چندین شغل تعریف شده، امکان به‌کارگیری اینگونه افراد در مشاغل مختلف در پروژه‌های ساختمانی گوناگون وجود خواهد داشت، لذا می‌بایست ضمن در نظر گرفتن عمده فعالیت مهارتی ایشان، مراتب در گزارش‌های بررسی و شناسایی، مدنظر قرار گرفته و توضیحات لازم در این زمینه ارائه گردد.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

۴۹-۴- پرداخت حق الزحمه اجرای فرآیند بازرسی تحقیقی از طریق کارگزاری رسمی به ازای ارائه هر گزارش به شعبه، پس از تایید مسئول نام نویسی و حساب های انفرادی و رییس شعبه و بر اساس مصوبه های شماره ۱۱۰۰/۹۴/۲۸۱۵ مورخ ۱۳۹۴/۹/۷ و شماره ۱۱۰۰/۹۴/۳۲۲۸ مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۱۷ هیات مدیره محترم سازمان و تغییرات بعدی آن خواهد بود.

توجه: صرفاً آن دسته از گزارش های بازرسی تحقیقی که ضمن رعایت کامل ضوابط و مقررات مربوطه، وضعیت قطعی اشتغال (تایید) و یا عدم اشتغال (عدم تایید) بیمه شده در کارهای ساختمانی را مشخص نموده باشد، مشمول پرداخت حق الزحمه خواهد بود.

۵۰-۴- در صورت مشاهده و اثبات هرگونه خطای سهوی یا عمدی، سوءاستفاده و یا تخلف احتمالی کارگزاری مربوطه و نیز عدم رعایت ضوابط و مقررات در اجرای این فرآیند، سازمان ضمن مکلف نمودن کارگزاری ذی ربط به جبران خسارات و هزینه های احتمالی، نسبت به اعمال مجازات های تعیین شده طبق دستورالعمل نحوه رسیدگی به تخلفات کارگزاری های رسمی سازمان با پیشنهاد دفتر امور کارگزاری ها به ستاد صدور جواز کارگزاری ها اقدام خواهد نمود.

فصل پنجم: نحوه محاسبه حق بیمه ساختمانی (سهم کارفرمایی)

۱-۵- از تاریخ ۱۳۵۲/۱۰/۷ (اجرائی شدن قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۵۲/۸/۲۱) تا تاریخ ۱۳۷۹/۹/۲۹ (تاریخ اجرائی شدن قانون اصلاح ماده ۵ قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۷۹/۸/۱۷)، حق بیمه ساختمانی (سهم کارفرمایی) در واحدهای با زیر بنای بالاتر از ۱۵۰ متر مربع معادل ۳۰ ریال و در واحدهای با زیربنای کمتر از ۱۵۰ متر مربع معادل ۵ ریال به ازای هر متر مربع زیربنا محاسبه می گردد.

۲-۵- از تاریخ ۱۳۷۹/۹/۲۹ (تاریخ اجرای قانون اصلاح ماده ۵ قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۷۹/۸/۱۷) تا تاریخ ۱۳۸۶/۸/۱۹ (تاریخ اجرائی شدن قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۶/۸/۹)، حق بیمه ساختمانی (سهم کارفرمایی) در واحدهای با زیر بنای تا ۱۰۰ متر مربع به ازای هر متر مربع معادل ۰.۳٪ حداقل دستمزد روزانه کارگر ساده شهری و از ۱۰۰ متر مربع سطح زیر بنا به بالا به ازای هر متر مربع معادل ۰.۴٪ حداقل دستمزد روزانه کارگر ساده شهری محاسبه می گردد.

۳-۵- از تاریخ ۱۳۸۶/۸/۱۹ (تاریخ اجرائی شدن قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۶/۸/۹) تا تاریخ ۱۳۸۸/۲/۱۴ (تاریخ اجرائی شدن قانون اصلاح ماده (۵) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۷/۱۲/۱۴) - به استثناء سال ۱۳۸۷، محاسبه حق بیمه ساختمانی (سهم کارفرمایی) بر اساس ۰.۴٪ حداقل دستمزد ماهانه برای هر متر مربع سطح زیر بنا خواهد بود.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

توجه: بر اساس بند (۲۹) قانون بودجه سال ۱۳۸۷ کل کشور، قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی در سال ۱۳۸۷ لازم الاجراء نبوده است و لذا در طول سال ۱۳۸۷ حق بیمه ساختمانی (سهم کارفرمایی) محاسبه و مطالبه نمی‌گردد.

۴-۵- از تاریخ ۱۳۸۸/۲/۱۴ (تاریخ اجرایی شدن قانون اصلاح ماده (۵) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۷/۱۲/۱۴) تا تاریخ ۹۳/۱۱/۲ (تاریخ اجرایی شدن قانون اصلاح ماده (۵) اصلاحی قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۹۳/۹/۱۶)، محاسبه حق بیمه ساختمانی به استثناء ۹ ماهه آخر سال ۱۳۹۲، بر اساس آئین نامه اجرایی مواد ۳ و ۵ قانون بیمه کارگران ساختمانی موضوع مصوبات ۱۳۸۶/۸/۹ و ۱۳۸۹/۲/۱۹ به شرح ذیل خواهد بود:

- وفق قانون اصلاح ماده (۵) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی (مصوب ۱۳۸۷/۱۲/۱۴ مجلس شورای اسلامی)، حق بیمه ساختمانی هر متر مربع زیربنا براساس حداقل دستمزد ماهیانه مصوب شورای عالی کار و بر مبنای ارزش معاملاتی املاک و متراژ و طبقات موضوع ماده (۶۴) قانون مالیات‌های مستقیم (مصوب سال ۱۳۶۶ و اصلاحیه‌های بعدی آن)، سطح زیربنا و سایر شاخص‌های ارزش‌گذاری منطقه‌ای اعم از شهری، روستایی با توجه به ضریب محرومیت آن‌ها به شرح فرمول ذیل محاسبه و در هر صورت نرخ حق بیمه با توجه به شاخص‌های موصوف از ۰.۴٪ حداقل دستمزد ماهیانه مصوب شورای عالی کار بیشتر نخواهد بود.

میزان حق بیمه ساختمانی (سهم کارفرمایی): مبلغ قابل پرداخت حق بیمه به ازای هر پروانه ساختمانی از حاصل ضرب نرخ حق بیمه در متراژ زیربنای مندرج در پروانه به دست می‌آید که در آن:

ضریب حق بیمه: عددی که بر مبنای زیربنای هر واحد و ارزش معاملاتی عرصه هر متر مربع ساختمان طبق جدول ذیل تعیین می‌شود:

میانگین زیربنای هر واحد ارزش معاملاتی عرصه هر متر مربع (ارقام به ریال)	۷۵ متر مربع و کمتر	بیش از ۷۵ تا ۱۵۰ متر مربع	بیش از ۱۵۰ متر مربع
۱۰,۰۰۰ و کمتر	۲/۲ درصد	۵/۲ درصد	۹/۲ درصد
بیش از ۱۰,۰۰۰ تا ۵۰,۰۰۰	۷/۲ درصد	۱/۳ درصد	۳/۳ درصد
بیش از ۵۰,۰۰۰ تا ۲۰۰,۰۰۰	۳/۳ درصد	۶/۳ درصد	۸/۳ درصد
بیشتر ۲۰۰,۰۰۰	۴ درصد	۴ درصد	۴ درصد

نرخ حق بیمه سهم کارفرما: مبلغ حق بیمه پرداختی به ازای هر متر مربع زیربنای ساختمان که برابر حاصل ضرب ضریب حق بیمه در حداقل دستمزد ماهیانه مصوب شورای عالی کار در سال صدور پروانه می‌باشد.

۴-۵-۱- بر اساس تصویب نامه شماره ۱۴۰۲۸۳/ت/۴۵۲۵۰ هـ مورخ ۱۳۸۹/۶/۲۴ هیأت وزیران، حق بیمه پروانه‌های ساختمانی صادره در سال‌های ۱۳۸۹ الی ۱۳۹۲ بترتیب بر اساس ۰.۲۵٪، ۰.۵۰٪، ۰.۷۵٪ و ۱.۰۰٪ حق بیمه محاسبه و وصول گردد.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

۲-۴-۵- در اجرای دادنامه شماره ۵۴۹ مورخ ۹۱/۸/۸ هیات عمومی دیوان عدالت اداری موضوع تقاضای ابطال مواد ۹ و ۱۰ و تبصره‌های (۲) و (۳) ماده (۶) آیین نامه اجرایی مواد (۳) و (۵) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی (موضوع تصویب نامه شماره ۴۳۰۴۰/۴۲۰۵۳ مورخ ۱۳۸۹/۲/۲۶ هیات وزیران):

الف- چنانچه حق بیمه ساختمانی به هنگام صدور پروانه ساختمانی بر اساس مترائز زیربنا اخذ گردیده باشد، در زمان تمدید یا تجدید پروانه ساختمانی نیازی به اخذ مابه‌التفاوت ناشی از افزایش حداقل دستمزد پرداختی با حداقل دستمزد زمان تمدید یا تجدید پروانه نمی‌باشد.

ب- در خصوص ساختمان‌هایی که قبل از تاریخ ۱۳۸۷/۹/۱۰ و بر اساس قوانین مربوط به دوره خود (مصوب ۱۳۵۲/۸/۲۱ و مصوب ۱۳۷۹/۸/۱۷) ساخته و حق بیمه ساختمانی (سهم کارفرمایی) مربوط به آن به سازمان پرداخت شده ولی به هر دلیل پایان کار مربوطه اخذ نگردیده است، شعب مجاز به مطالبه حق بیمه و ارائه گواهی مربوطه نخواهند بود.

ج- در مواردی که ساختمان قبل از ۱۳۸۷/۹/۱۰ و در زمان قوانین مربوطه ساخته شده و حق بیمه ساختمانی آن‌ها متناسب با قوانین موضوعه پرداخت گردیده باشد. لیکن افزایش بنا بعد از مورخ ۱۳۸۷/۹/۱۰ صورت گرفته باشد محاسبات حق بیمه منحصرأ بابت مترائز افزایش بنا و بر اساس آیین نامه اجرایی مواد (۳) و (۵) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی خواهد بود.

د- چنانچه عملیات ساختمانی بعد از تاریخ ۱۳۸۷/۹/۱۰ و بدون پرداخت حق بیمه انجام گرفته باشد حق بیمه متعلقه می‌بایست بابت کل مترائز ساختمان بر اساس آیین نامه اجرایی مواد (۳) و (۵) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۹/۲/۱۹ با احتساب جرائم متعلقه از سال صدور پروانه ساختمان محاسبه، مطالبه و وصول گردد.

ه- در ارتباط با واحدهایی که در مناطق روستایی و کمتر توسعه یافته و بر اساس مصوبات دولت احداث می‌شوند از تاریخ ۱۳۹۱/۸/۸ به بعد بدون اعمال هرگونه معافیت نسبت به محاسبه و مطالبه حق بیمه متعلقه با رعایت جدول پیش‌بینی شده در آیین‌نامه اجرایی مواد (۳) و (۵) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۹/۲/۱۹ و شاخص‌های مربوطه اقدام می‌گردد.

۳-۴-۵- در اجرای بند (۸۹) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور، در ۹ ماهه سال ۱۳۹۲ (از تاریخ ۱۳۹۲/۴/۱ لغایت ۹۲/۱۲/۲۹) پرداخت حق بیمه و ارائه اسناد در زمان صدور پروانه ساختمانی موضوع قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی در شهرها و روستاهای کشور به اعتبار واریز مبلغ نه هزارمیلیارد ریال از سوی سازمان امور مالیاتی کشور از محل بندهای (ج) و (د) ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده متمرکز نزد سازمان دهیاری‌ها و شهرداری‌های کشور، بعنوان ۲۰٪ حق بیمه ساختمانی (سهم کارفرمایی) به سازمان تأمین اجتماعی متوقف گردیده است.

توجه ۱: در خصوص استعلام‌هایی که قبل از تاریخ ۱۳۹۲/۴/۱ انجام و شعب تابعه نسبت به دریافت حق بیمه ساختمانی اقدام نموده‌اند، حق بیمه سهم کارفرمایی دریافت شده با توجه به سهمیه کارگران ساختمانی بابت ۲۰٪ حق بیمه سهم کارفرمایی اینگونه کارگران منظور گردیده است.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

توجه ۲: در خصوص استعلام‌هایی که قبل از تاریخ یاد شده انجام، لیکن شعب بنا به دلایلی از جمله عدم توانایی پرداخت یکجای حق بیمه ساختمانی با توجه به دستورهای اداری شماره ۵۰۲۰/۹۱/۱۶۸۰ مورخ ۹۱/۲/۲۳ و شماره ۵۰۲۰/۹۲/۲۶۱۶ مورخ ۹۲/۳/۲۸ و یا با در نظر گرفتن مجوزهای صادره نسبت به تقسیط آن اقدام نموده و گواهی مربوطه نیز به هنگام تقسیط بدهی صادر گردیده است، واحدهای اجرایی تابعه می‌بایست برابر مقررات نسبت به وصول اقساط در سررسیدهای تعیین شده اقدام لازم معمول نمایند.

۵-۵- از تاریخ ۹۳/۱۱/۲ (تاریخ اجرایی شدن قانون اصلاح ماده (۵) اصلاحی قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۹۳/۹/۱۶) به بعد محاسبه حق بیمه سهم کارفرمایی کارگران ساختمانی بر مبنای ۱۵٪ مجموع عوارض صدور پروانه خواهد بود. ضمناً براساس تفاهم نامه‌های منعقد فی مابین سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور و سازمان تأمین اجتماعی (به شرح تفاهم نامه های پیوست)، مراجع صدور پروانه مکلفند در دوره های ذیل و بر اساس عناوین مندرج در جداول مربوطه، عوارض صدور پروانه ساختمانی مشمول کسر حق بیمه را بمنظور محاسبه حق بیمه ساختمانی به همراه مبلغ کل عوارض صدور پروانه به سازمان اعلام نمایند.

الف- از تاریخ ۱۳۹۳/۱۱/۲ لغایت ۱۳۹۳/۱۲/۵ بر اساس مجموع عوارض صدور پروانه ساختمانی.

ب- از تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۶ لغایت ۱۳۹۴/۳/۱۷ براساس عناوین عوارض صدور پروانه ساختمانی موضوع تفاهم نامه مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۴.

ج- از تاریخ ۱۳۹۴/۳/۱۸ لغایت ۱۳۹۶/۱۲/۶ بر اساس عناوین عوارض صدور پروانه ساختمانی موضوع تفاهم نامه مورخ ۱۳۹۴/۳/۱۸.

د- از تاریخ ۱۳۹۶/۱۲/۷ لغایت ۱۳۹۷/۸/۱۲ با توجه به دستوراداری شماره ۵۰۲۰/۹۶/۱۳۰۷۹ مورخ ۱۳۹۶/۱۲/۰۷ بر اساس مجموع عوارض صدور پروانه ساختمانی.

ه- از تاریخ ۱۳۹۷/۸/۱۳ به بعد بر اساس عناوین عوارض صدور پروانه ساختمانی موضوع تفاهم نامه مورخ ۱۳۹۷/۸/۱۳.

۱-۵-۵- واحدهای اجرایی در اجرای تفاهم نامه مورخ ۱۳۹۷/۸/۱۳ منعقد فی مابین سازمان و سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور موضوع قانون اصلاح ماده (۵) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی (مصوب ۱۳۹۳/۹/۱۶ مجلس شورای اسلامی)، می‌بایست در ارتباط با محاسبه عوارض تغییر کاربرد و ارزش بهینه اعیانی به شرح ذیل اقدام نمایند:

الف- مبلغ اعلام شده تحت عنوان عوارض «ارزش بهینه» شامل دو بخش «ارزش بهینه عرصه» و «ارزش بهینه اعیانی» می‌باشد که با توجه به ماهیت آن‌ها «ارزش بهینه اعیانی» در زمره بند (۱) تفاهم نامه مورخ ۱۳۹۷/۸/۱۳ و مشمول کسر حق بیمه بوده و مبلغ اعلام شده تحت عنوان «ارزش بهینه عرصه» جز مصادیق بند (۲) تفاهم نامه طبقه بندی و از شمول کسر حق بیمه مستثنی می‌باشد.

ب- مبالغ اعلام شده تحت عنوان عوارض «تغییر کاربرد» مندرج در اوراق اعلام عوارض، با توجه به این که مرتبط با ساخت و ساز نمی‌باشد، از مصادیق بند (۲) تفاهم نامه تلقی گردیده و مشمول کسر حق بیمه نمی‌باشد.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

ج- عنوان عوارض «تغییر کاربرد» به «نوع استفاده از اعیانی ساختمان» و همچنین عوارض «ارزش بهینه عرصه» به «ارزش افزوده قانونی ناشی از طرح‌های توسعه شهری» تغییر نام پیدا نموده است که جزو مصادیق بند (۲) تفاهم‌نامه مورخ ۱۳۹۷/۸/۱۳ طبقه‌بندی و از شمول کسر حق بیمه مستثنی می‌باشند.

د- عنوان عوارض «ارزش بهینه اعیانی» که مربوط به اعیانی ساختمان می‌باشد به عوارض «افزایش ارزش قانونی اعیانی ناشی از طرح‌های توسعه شهری» تغییر نام نموده است که مشمول عنوانین بند (۱) تفاهم‌نامه مورخ ۹۷/۸/۱۳ بوده و لازم است حق بیمه مربوطه محاسبه و وصول گردد.

ه- عنوان عوارض «ناشی از واگذاری سرقفلی املاک تجاری» که برای ارائه مجوز انجام فعالیت کسب و کار دریافت می‌شود مرتبط به کاربری ملک بوده و ارتباطی به ساخت و ساز نداشته و مشمول پرداخت حق بیمه نخواهد بود.

۲-۵-۵- با توجه به قانون اصلاح ماده (۵) اصلاحی قانون بیمه کارگران ساختمانی (مصوب مورخ ۱۳۹۳/۹/۱۶ مجلس شورای اسلامی)، در خصوص املاکی که قبلاً و در زمان صدور پروانه ساختمانی از سوی مراجع ذیربط به سازمان معرفی و با پرداخت حق بیمه متعلقه گواهی مربوطه را اخذ و پروانه آنان صادر گردیده است، تمدید و یا تجدید پروانه ساختمانی آنان، صرفاً منوط به اخذ ۱۵٪ حق بیمه مابه‌التفاوت عوارض ناشی از هرگونه تغییر در مبانی صدور پروانه اعم از تغییر قوانین و مقررات و ضوابط صدور پروانه، افزایش بنا، تغییر بنا، افزایش تراکم و... که منجر به افزایش مبلغ عوارض گردد خواهد بود.

۳-۵-۵- در مواردی که سازندگان با تصمیمات اجرایی کمیسیون ماده (۱۰۰) قانون شهرداری‌ها و یا سایر مراجع قانونی مکلف به پرداخت جرایم و خسارات می‌گردند، در اینگونه موارد واحدهای اجرایی می‌بایستی ضمن مکاتبه با مراجع مذکور نسبت به تفکیک مبلغ عوارض و جرایم متعلقه اقدام و محاسبه و وصول حق بیمه صرفاً بر مبنای عوارض اعلام شده انجام گردد و واحدهای اجرایی از محاسبه حق بیمه جرایم موضوع ماده ۱۰۰ قانون شهرداری‌ها می‌بایست خودداری نمایند. بدیهی است در صورت عدم تفکیک مبالغ مربوط به عوارض صدور پروانه مزاد زیربنا و جرایم متعلقه از سوی مراجع مربوطه، حق بیمه می‌بایست بر مبنای کل مبالغ محاسبه و مطالبه گردد.

۶-۵- طبق تبصره (۱) ماده (۵) قانون مزبور چنانچه متقاضی پروانه ساختمانی توانایی پرداخت حق بیمه ساختمانی را بصورت یکجا نداشته باشد، سازمان می‌بایست حق بیمه ساختمانی را بر مبنای حق بیمه سهم کارفرما در زمان صدور پروانه ساختمانی تا مدت سه سال و بدون دریافت سود تقسیط کند، لذا واحدهای اجرایی می‌توانند بر مبنای درخواست متقاضی، مدت اعتبار پروانه ساختمانی و با ملحوظ داشتن مبلغ حق بیمه محاسبه شده نسبت به تقسیط بدهی حداکثر در ۱۸ قسط ماهانه اقدام نماید. تقسیط حق بیمه ساختمانی از ۱۹ تا ۳۶ قسط ماهانه صرفاً با مجوز اداره کل استان و با رعایت منابع و مصارف بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی امکان‌پذیر و تقسیط حق بیمه ساختمانی با واریز ۱۵ تا ۲۵ درصد از حق بیمه از سوی متقاضی به عنوان پیش قسط (با توجه به میزان حق بیمه متعلقه) و صدور گواهی مربوطه بلامانع خواهد بود.

توجه: تقسیط حق بیمه به شرح فوق با دریافت مدارک و مستندات از جمله اسناد مالکیت ملک مورد نظر و اخذ تضامین (ضمانت‌نامه معتبر بانکی یا چک صیادی یا سفته) امکان‌پذیر می‌باشد.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

۷-۵- در صورت تاخیر در پرداخت هر یک از اقساط تعیین شده و یا عدم پرداخت آن‌ها تا سر رسید قسط بعدی، واحدهای اجرایی می‌بایست با رعایت قانون دریافت جرایم نقدی از کارفرمایان کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی... (مصوب ۱۳۷۳/۵/۹ و اصلاحات بعدی آن)، بدهی را تبدیل به حال نموده و مانده حق بیمه را به همراه جرایم متعلقه از تاریخ تبدیل به حال با صدور اخطاریه و اجراییه پیگیری و عنداللزوم مطابق ماده (۵۰) قانون تأمین اجتماعی نسبت به بازداشت پلاک ثبتی و یا سایر اقدامات پیش‌بینی شده در آیین‌نامه اجرایی مربوطه اقدام نمایند.

۸-۵- در خصوص املاکی که پروانه ساختمانی آنان بدون پرداخت حق بیمه ساختمانی و اخذ گواهی مربوطه از سازمان صادر گردیده است و در حال حاضر درخواست صدور گواهی جهت تمدید و یا تجدید پروانه و یا اخذ پایان کار ساختمان را دارند، واحدهای اجرایی می‌بایست با توجه به تاریخ صدور پروانه و به شرح فوق نسبت به محاسبه و مطالبه حق بیمه ساختمانی (سهم کارفرمایی) به همراه جرائم تأخیر تأدیه برابر مقررات زمان صدور پروانه اقدام و پس از وصول حق بیمه و جرائم گواهی مربوطه را صادر نمایند.

۹-۵- پس از محاسبه حق بیمه ساختمانی به میزان ۱۵٪ مجموع عوارض صدور پروانه ساختمانی، در صورت پرداخت آن بصورت یکجا، پاسخ استعلام تهیه و با الصاق هوللوگرام ساختمانی و مهر برجسته (در صورت ایجاد وب سرویس از طریق سیستم) به مرجع استعلام کننده ارسال می‌گردد.

توجه: در اجرای ماده (۷) آیین‌نامه اجرائی ماده (۳۹) قانون تأمین اجتماعی و به جهت افزایش سرعت و دقت در محاسبه و وصول حق بیمه ساختمانی (سهم کارفرمایی)، جلوگیری از وقوع هرگونه خطای سهوی یا عمدی و هم‌چنین پی‌گیری اقدامات اجرایی بمنظور وصول بدهی‌های ایجادشده، لازم است حق بیمه ساختمانی مربوط به هر پلاک ثبتی توسط شعبه ذی‌ربط که ملک مورد نظر در محدوده عملکرد آن قرار دارد دریافت و اقدامات محاسباتی و پیگیری مطالبات نیز صرفاً توسط همان شعبه به عمل آید.

۱۰-۵- واحدهای اجرایی به هنگام صدور گواهی پرداخت حق بیمه ساختمانی اعم از این که حق بیمه متعلقه بصورت نقدی پرداخت و یا تقسیط شده باشد، در اجرای بخش پایانی تبصره (۱) ذیل ماده (۵) قانون اخیرالذکر، می‌بایست در ذیل گواهی به مرجع صادرکننده اعلام نمایند «این گواهی صرفاً جهت صدور پروانه ساختمان می‌باشد و صدور پایان کار منوط به ارائه مفصاحساب بدهی که از سوی سازمان صادر می‌گردد خواهد بود».

۱۱-۵- با توجه به اینکه برخی از مراجع صدور پروانه طبق قوانین و مقررات و ضوابط داخلی، در زمان صدور پروانه ساختمانی جهت تعدادی از اشخاص حقیقی و حقوقی، تخفیف و معافیت‌هایی در میزان عوارض صدور پروانه ساختمانی بنا به دلایل مختلف اعمال می‌نمایند، واحدهای اجرایی مکلفند در اجرای ماده (۵) قانون و تبصره (۳) ذیل آن، فرم اعلام عوارض صدور پروانه ساختمانی را عیناً با ذکر میزان کل عوارض مشمول قبل از اعمال هرگونه معافیت برای محاسبه حق بیمه از مرجع صادر کننده پروانه اخذ و برابر مقررات اقدام نمایند.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

۱۲-۵- در مواردی که مراجع صدور پروانه همکاری لازم را با سازمان در خصوص اعلام اطلاعات پروانه‌های صادره بعمل نمی‌آورند، واحدهای اجرایی می‌بایست ضمن انعکاس موضوع به مراجع نظارتی (سازمان بازرسی استان و...)، نسبت به محاسبه و مطالبه حق بیمه مربوطه به استناد ماده (۴۰) قانون و پیگیری آن از طریق اعمال ماده ۵۰ قانون تامین اجتماعی و آئین نامه اجرائی مربوطه مطرح در بند ۱۷ بخش (الف) فصل اول بخشنامه ۲۴ جدید درآمد به شماره ۱۰۰۰/۹۲/۱۲۳۱۶ مورخ ۹۲/۱۲/۷ در خصوص مالکین ساختمانی اقدام لازم بعمل آورند.

۱۳-۵- در مواردی که مراجع صدور پروانه ساختمان بدون اخذ گواهی پرداخت حق بیمه ساختمانی از سازمان، اقدام به صدور پروانه ساختمانی می‌نمایند، واحدهای اجرایی می‌بایست در اجرای تبصره ذیل ماده (۷) قانون و مواد (۵) و (۱۳) آیین‌نامه اجرایی مربوطه به شماره ۴۳۰۴۰/۴۲۰۵۳ مورخ ۱۳۸۹/۲/۲۶ مصوب هیات وزیران، ضمن مکاتبه با مرجع صدور پروانه طبق (فرم پیوست شماره ۱۱) با اخذ مبانی محاسباتی (مجموع عوارض صدور پروانه، تاریخ صدور پروانه و...) نسبت به محاسبه و مطالبه حق بیمه ساختمانی به همراه جرایم تاخیر تادیه از مالک اقدام و اداره کل استان را مطلع و اداره کل ذی‌ربط نیز طبق (فرم پیوست شماره ۱۲) موضوع را به مراجع ذیصلاح استانی اعلام نمایند.

۱۴-۵- طبق تبصره (۳) ماده (۵) اصلاح ماده (۵) قانون بیمه کارگران ساختمانی مصوب ۹۳/۹/۱۶ مجلس شورای اسلامی، مراکز دینی از جمله مساجد و تکایا، حسینیه‌ها و دارالقرآن‌ها از پرداخت حق بیمه ساختمانی (سهم کارفرما) معاف می‌باشند، بنابراین پس از استعلام مراجع صدور پروانه ساختمانی می‌بایست کلیه اسناد و مدارک اماکن یاد شده از قبیل گواهی سازمان اوقاف و امور خیریه، گواهی امور مساجد و سند مالکیت را اخذ و بدون محاسبه و دریافت حق بیمه ساختمانی، گواهی مربوطه را صادر نمایند. در تفسیر دامنه موضوع این بند تفسیر موسع و گسترش دایره استثنائات مجاز نمی‌باشد.

توجه: در صورتی که بخشی از املاک مراکز دینی موضوع تبصره (۳) ماده (۵) قانون مزبور به امور تجاری، فرهنگی، مسکونی و... تخصیص یابد، واحدهای اجرایی می‌بایست با استعلام از مراجع صدور پروانه نسبت به محاسبه حق بیمه ساختمانی بابت عوارض صدور پروانه مربوط به فضاهای تجاری، اداری، مسکونی و... برابر مقررات اقدام نمایند.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

۱۵-۵- هیات عمومی دیوان عدالت اداری طی دادنامه شماره ۸۶ مورخ ۱۳۹۸/۲/۲۸ و مستند به بند (ب) ماده (۸۴) قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ضمن نقض رای شماره ۹۶ مورخ ۱۳۹۷/۴/۳۱ مرجع قضایی مزبور و در اجرای بند (۱) ماده (۱۲) و ماده (۸۸) قانون یاد شده، مصوبه شماره ۴۹۱۲۸/ت/۳۰۵۶۲ مورخ ۱۳۹۳/۲/۱۵ هیات وزیران با موضوع "حق بیمه تامین اجتماعی پروژه‌های مسکن مهر برای هر متر مربع به صورت مقطوع به مبلغ ۵۲۰۰۰ ریال محاسبه و وصول می‌گردد" را به دلیل مغایرت با ماده (۴۱) قانون تامین اجتماعی "در مواردی که نوع کار ایجاب کند، سازمان می‌تواند به پیشنهاد هیات مدیره و تصویب شورای عالی سازمان نسبت مزد به کل کار انجام یافته را تعیین و حق بیمه متعلقه را به همان نسبت مطالبه و وصول نماید" و همچنین بند (۲) ماده (۲) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب سال ۱۳۸۶ مجلس شورای اسلامی "در مورد آن دسته از کارهای ساختمانی مشمول این قانون که انجام آن‌ها از طریق انعقاد پیمان به پیمانکار واگذار می‌شود، حق بیمه کارگران پیمانکار بر اساس ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی وصول خواهد شد" مغایر و ابطال نموده است، لذا لازم است حق بیمه پروژه‌های مسکن مهر به شرح ذیل محاسبه گردد:

۱-۱۵-۵- پروژه‌هایی که بعد از صدور دادنامه مذکور با انعقاد پیمان به مقاطعه‌کار واگذار می‌گردند، مشمول ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی بوده و واحدهای اجرایی مکلف می‌باشند برابر مفاد ماده (۴۱) قانون مزبور حق بیمه کارکنان شاغل را محاسبه، وصول و مفاصاحساب مربوطه را صادر نمایند.

۲-۱۵-۵- در خصوص پروژه‌های مسکن مهر که قراردادهای سه یا چهار جانبه آن‌ها تا قبل از صدور دادنامه مذکور منعقد گردیده است، حق بیمه ساختمانی طبق دستوراداری شماره ۱۰۰۰/۹۳/۶۳۲۰ مورخ ۱۳۹۳/۷/۲ محاسبه، وصول و مفاصاحساب مربوطه صادر خواهد شد.

۱۶-۵- در خصوص آن دسته از کارهای ساختمانی موضوع این بخشنامه که با انعقاد قرارداد پیمانکاری به اشخاص حقیقی و یا حقوقی واگذار می‌شوند، پیمانکار وفق ماده (۳۹) قانون تامین اجتماعی مکلف به ارسال صورت مزد و حقوق کارکنان شاغل و پرداخت حق بیمه متعلقه به سازمان می‌باشد و مبالغ حق بیمه ساختمانی (سهم کارفرمایی) که به هنگام صدور پروانه به حساب سازمان تامین اجتماعی واریز شده است، بابت ۲۰٪ حق بیمه بیمه‌شدگان کارگران ساختمانی دارای کارت مهارت فنی مندرج در لیست های ارسالی پیمانکار تا میزان دستمزد مربوطه بیمه‌شده کارگر ساختمانی، در زمان محاسبه پرونده پیمانکاری با درخواست واگذارنده کار (مالک) و آگاهی پیمانکار و با درج مراتب در رونوشت مفاصاحساب موضوع ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی لحاظ خواهد شد.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

فصل ششم: تعهدات کوتاه مدت و بلند مدت

۱-۶- غرامت دستمزد: صرفاً شامل پرداخت غرامت دستمزد ایام بیماری در صورت استراحت و عدم اشتغال به کار برای حوادث ناشی از کار مشمولین این قانون طبق مقررات قانون تأمین اجتماعی (موضوع بخشنامه ۱۶ امور بیمه شدگان) خواهد بود.

۲-۶- هزینه کفن و دفن، کمک هزینه پروتز و ارتز، هزینه سفر، فوق العاده سفر و اقامت بیمار و همراه بیمه شدگان موصوف: با رعایت سایر ضوابط مقرر پرداخت خواهد شد.

۳-۶- از کارافتادگی: شامل تعیین درصد از کارافتادگی، پرداخت مستمری از کارافتادگی جزئی (ناشی از کار)، پرداخت مستمری از کارافتادگی کلی، شرایط پرداخت غرامت مقطوع نقص عضو، نحوه محاسبه و میزان مستمری آن و تغییرات درجه از کارافتادگی جزئی و کلی با رعایت مقررات قانون تأمین اجتماعی خواهد بود. لازم به ذکر است مشمولین قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۸۶/۸/۹ از کلیه حمایت‌های از کارافتادگی ناشی و غیر ناشی از کار بهره‌مند، لیکن مشمولین قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب ۵۲/۸/۲۱ صرفاً از حمایت‌های از کارافتادگی ناشی از کار بهره‌مند خواهند شد. اضافه می‌نماید بررسی حوادث این قبیل بیمه شدگان حسب مفاد بخشنامه شماره ۱۶ امور فنی بیمه شدگان امکان‌پذیر خواهد بود.

۴-۶- بازنشستگی: مشمولان این قانون در صورت دارا بودن یکی از شرایط زیر می‌توانند درخواست بازنشستگی نمایند:

الف- داشتن حداقل سابقه مقرر در قانون تأمین اجتماعی و شصت سال تمام سن.

ب- داشتن سی و پنج سال کامل سابقه پرداخت حق بیمه.

ج- مشمولین قانون تعیین تکلیف تأمین اجتماعی اشخاصی که ده سال و کمتر حق بیمه پرداخت کرده‌اند.

توجه: نحوه محاسبه میزان مستمری بازنشستگی مشمولین فوق مطابق قانون تأمین اجتماعی خواهد بود.

۵-۶- فوت: شرایط بیمه شده متوفی، بازماندگان واجد شرایط بیمه شده متوفی، نحوه برقراری مستمری بازماندگان و سهم مستمری هر یک از آنان طبق قانون تأمین اجتماعی خواهد بود.

توجه: چنانچه بیمه شده حق بیمه خود را پیش پرداخت نموده و از طرفی در دوره مذکور به واسطه حادثه ناشی از کار استحقاق دریافت غرامت دستمزد را داشته باشد، واحد وصول حق بیمه مکلف است بر اساس تاییدیه واحد امور بیمه شدگان نسبت به حذف سوابق پرداخت حق بیمه کارگران ساختمانی در دوره بیماری و بستانکار نمودن بیمه شده اقدام نماید.

فصل هفتم: مقررات مالی

۱-۷- حق بیمه‌های وصولی از بابت اجرای این قانون باید به تفکیک، ۷٪ حق بیمه سهم بیمه شده کارگران ساختمانی، مابه‌التفاوت حق بیمه سهم کارفرمایی و کسری اعتبار مربوطه، ۳٪ حق بیمه سهم مشارکت دولت و تعداد مشمولین در گزارش وصولی ماهیانه منعکس و گزارش گردد.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

۷-۲- کدهای نگهداری حساب های درآمد و هزینه قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی:

کد حساب		عنوان حساب
کل و معین	تفصیلی	
۷۱۱۰	۰۰۰۰۱۴	غرامت دستمزد ناشی از کار کارگران ساختمانی
۷۲۱۱	۰۰۰۰۱۴	کمک هزینه اولاد کارگران ساختمانی
۷۲۱۲	۰۰۰۰۱۴	کمک هزینه عایله مندی کارگران ساختمانی
۷۲۱۳	۰۰۰۰۱۴	عیدی کارگران ساختمانی
۷۲۱۴	۰۰۰۰۱۴	بن کارگران ساختمانی
۷۲۱۵	۰۰۰۰۱۴	کمک هزینه کفن و دفن کارگران ساختمانی *
۷۲۱۶	۰۰۰۰۱۴	کمک هزینه مسکن کارگران ساختمانی
۷۲۱۸	۰۰۰۰۱۴	کمک هزینه همسر متکفل کارگران ساختمانی
۷۲۵۰	۰۰۰۰۱۴	کمک هزینه سفر و فوق العاده سفر بیمه کارگران ساختمانی *
۷۲۵۲	۰۰۰۰۱۴	کمک هزینه پروتز و اروتز کارگران ساختمانی *
۷۳۱۰	۰۰۰۰۱۴	مستمری از کار افتادگی کلی ناشی از کار کارگران ساختمانی
۷۳۲۰	۰۰۰۰۱۴	غرامت نقص عضو مقطوع حوادث ناشی از کار کارگران ساختمانی *
۷۳۳۰	۰۰۰۰۱۴	مستمری از کار افتادگی کلی غیر ناشی از کار کارگران ساختمانی *
۷۳۴۰	۰۰۰۰۱۴	مستمری از کار افتادگی جزئی ناشی از کار کارگران ساختمانی
۷۴۱۰	۰۰۰۰۱۴	مستمری بازنشستگی کارگران ساختمانی *
۷۵۱۰	۰۰۰۰۱۴	مستمری بازماندگان فوت ناشی از کار کارگران ساختمانی
۷۵۳۰	۰۰۰۰۱۴	مستمری بازماندگان فوت غیر ناشی از کار کارگران ساختمانی *
۷۵۴۰	۰۰۰۰۱۴	غرامت مقطوع فوت غیر ناشی از کار کارگران ساختمانی *
۷۶۱۰	۰۰۰۰۱۴	حق سنوات مستمری بگیران کارگران ساختمانی
۶۱۳۳	۰۰۰۰۰۱	حق بیمه سهم کارگر ساختمانی - ۷٪ *
۶۱۳۳	۰۰۰۰۰۲	حق بیمه سهم کارفرمایی کارگران ساختمانی *
۶۱۳۳	۰۰۰۰۰۳	حق بیمه سهم کارفرمایی کارگران ساختمانی مناطق روستایی و کمتر توسعه یافته *
۶۱۳۳	۰۰۰۰۰۴	حق بیمه سهم کارفرمایی کارگران ساختمانی مابه التفاوت تمدید یا تجدید پروانه *
۶۱۳۰	۰۰۰۰۰۹	کمک دولت بابت مابه التفاوت حق بیمه سهم کارفرمایی کارگران ساختمانی *
۶۱۳۰	۰۰۶۱۳۳	کمک دولت به کارگران ساختمانی - ۳٪ *
۶۳۱۴		خسارت عدم اخذ پروانه ساختمانی توسط کارفرما کارگران ساختمانی *

توجه: علامت * نشانه جدید بودن مزایا و کد حساب می باشد.

۷-۳- کد نگهداری حساب مربوط به ضوابط کنترل و نظارت بر وضعیت اشتغال کارگران ساختمانی از طریق کارگزاریهای رسمی:

تفصیلی	کد حساب	عنوان حساب
۰۰۰۰۰۷	۸۴۴۰	حق الزحمه گزارش نظارت بر وضعیت اشتغال کارگران ساختمانی - کارگزاری رسمی

۷-۴- کدهای نگهداری حساب خسارت وصولی از کارگزاریهای رسمی و همچنین حساب حق الزحمه پرداختی:

تفصیلی	کد حساب	عنوان حساب
۰۰۰۰۰۰	۶۳۴۰	خسارت وصولی از کارگزاریهای رسمی
۰۰۰۰۰۱	۶۳۴۰	خسارت وصولی از کارگزاریهای رسمی، ناشی از تخلفات احتمالی در گزارشهای بررسی و شناسایی وضعیت اشتغال کارگران ساختمانی

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

فصل هشتم: سایر موارد

۱-۸- در اجرای ماده (۱۳) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب مورخ ۱۳۸۶/۸/۹ کلیه وزارتخانه‌ها، دستگاه‌ها، نهادها، شرکت‌ها و موسسات دولتی و وابسته به دولت، شهرداری‌ها و موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آن‌ها مستلزم ذکر نام است و مراجع صدور پروانه ساختمان از جمله شرکت شهرک‌های صنعتی ایران، مناطق آزاد تجاری، صنعتی و ویژه اقتصادی و... مکلف به همکاری با سازمان جهت اجرای قانون مزبور می‌باشند و می‌بایست متقاضیان پروانه ساختمانی را جهت پرداخت حق بیمه سهم کارفرمایی کارگران ساختمانی به شعب سازمان معرفی نمایند.

۲-۸- در صورت تداخل سوابق بیمه‌پردازی کارگران ساختمانی با صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستائیان و عشایر، شمول و بیمه‌پردازی آنان از طریق بیمه کارگران ساختمانی صرفاً پس از خروج از شمول صندوق مزبور و در صورت احراز اشتغال در مشاغل ساختمانی بلامانع خواهد بود.

۳-۸- جهت آن دسته افرادی که بصورت غیرواقعی در زمره بیمه‌شدگان کارگران ساختمانی قرار گرفته‌اند و بر این اساس دارای سابقه پرداخت حق بیمه می‌باشند و از طرفی حسب گزارش بازرسی تحقیقی اشتغال بکار آنان در دوره بیمه‌پردازی مورد تایید قرار نگرفته است، در بررسی سوابق دوره مورد نظر می‌بایست مفاد دستورالعمل شماره "۴۲" سوابق به شماره ۱۰۰۰/۹۵/۹۳۶۲ مورخ ۱۳۹۵/۹/۶ رعایت گردد.

۴-۸- مرکز فناوری اطلاعات، آمار و محاسبات می‌بایست حداکثر ظرف مدت یک ماه پس از صدور این بخشنامه تمهیدات لازم را بمنظور بروزرسانی نرم‌افزارهای موجود و طراحی و پیاده‌سازی سایر نرم‌افزارهای مورد نیاز و ایجاد امکان اخذ کلیه آمار و اطلاعات مربوطه را با همکاری شرکت مشاور مدیریت و خدمات ماشینی تامین فراهم نمایند.

۵-۸- این بخشنامه ضمن بازنگری در مفاد بخشنامه‌ها و دستورهای اداری صادره (طبق فهرست پیوست) تهیه و از تاریخ صدور جایگزین بخشنامه‌ها و دستورهای اداری مذکور می‌گردد.

مسئول حسن اجرای این بخشنامه مدیران کل، معاونین منابع و تعهدات بیمه‌ای، روسای ادارات وصول حق بیمه، نامنویسی و حساب‌های انفرادی، امور بیمه‌شدگان، مستمری‌ها، امور مالی و دفتر کارگزاری‌های رسمی سازمان و مسئولین متناظر ذی‌ربط در واحدهای اجرایی خواهند بود.

مصطفی سالاری

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

حوزه: معاونت بیمه‌ای

موضوع: تنقیح، تلخیص و تجمیع بخشنامه‌ها و دستورهای اداری بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی

معاونین محترم مدیران کل مستقل ستادی

مدیران کل تأمین اجتماعی استان

مدیران درمان تأمین اجتماعی استان

باسلام

در اجرای بخشنامه شماره ۱۰۰۰/۹۳/۱۳۳۰۹ مورخ ۹۳/۱۲/۲۷ با موضوع "تنقیح بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های سازمان"، شفاف سازی مقررات، تسهیل در ارائه خدمات و ارتقاء امور، ایجاد وحدت رویه و همچنین بازنگری در ضوابط مربوط به قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۵۲/۰۸/۲۱، قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۶/۸/۹ و اصلاحات بعدی آن مصوب ۱۳۸۷/۱۲/۱۴، ۱۳۹۱/۹/۲۹ و ۱۳۹۳/۹/۱۶ و آیین‌نامه اجرایی مواد (۳) و (۵) قانون فوق‌الذکر موضوع تصویب‌نامه شماره ۴۳۰۴۰/۴۲۰۵۳ مورخ ۱۳۸۹/۲/۲۶ هیات محترم وزیران توجه واحدهای اجرایی را به رعایت مفاد این بخشنامه جلب می‌نماید.

- فصل اول: قوانین و مقررات

- فصل دوم: تعاریف و کلیات

- فصل سوم: کارگران ساختمانی مشمول و غیرمشمول قوانین بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی

- فصل چهارم: نحوه شناسایی، نام‌نویسی، فرآیند بررسی و احراز اشتغال کارگران ساختمانی

- فصل پنجم: نحوه محاسبه حق بیمه ساختمانی (سهم کارفرمایی)

- فصل ششم: تعهدات کوتاه مدت و بلند مدت

- فصل هفتم: مقررات مالی

- فصل هشتم: سایر موارد

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

فصل اول: قوانین و مقررات

۱-۱- قوانین

- قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی (مصوب ۱۳۵۲/۸/۲۱ مجلس شورای ملی سابق)
- قانون اصلاح ماده (۵) قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی (مصوب ۱۳۷۹/۸/۱۷ مجلس شورای اسلامی)
- قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی (مصوب ۱۳۸۶/۸/۹ مجلس شورای اسلامی)
- قانون بودجه سال ۱۳۸۷ کل کشور (بند ۲۹)
- قانون اصلاح ماده (۵) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی (مصوب ۱۳۸۷/۱۲/۱۴ مجلس شورای اسلامی)
- قانون رفع موانع اجرایی قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی و نحوه مجازات متخلفان (مصوب ۱۳۹۱/۹/۲۹ مجلس شورای اسلامی)
- قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور (بند ۸۹)
- قانون اصلاح ماده (۵) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی (مصوب ۱۳۹۳/۹/۱۶ مجلس شورای اسلامی)

۱-۲- آئین نامه های اجرایی و مصوبات

- مصوبه شماره ۵۰۳۵۱/ت/۱۷۶۱۳ هـ مورخ ۱۳۷۶/۰۴/۲۴ هیات وزیران
- بند «۳» یک هزار و چهل و سومین جلسه هیات مدیره سازمان مورخ ۱۳۸۷/۳/۲۷
- مصوبه شماره ۴۳۰۴۰/۴۲۰۵۳ مورخ ۱۳۸۹/۲/۲۶ هیات وزیران موضوع آیین نامه اجرایی مواد (۳) و (۵) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی
- مصوبه شماره ۱۴۰۲۸۳/ت/۴۵۲۵۰ هـ مورخ ۱۳۸۹/۶/۲۴ هیات وزیران
- مصوبه شماره ۳۰۵۶۲/ت/۴۹۱۲۸ هـ مورخ ۱۳۹۲/۲/۱۵ هیات وزیران
- بند «۴» یک هزار و چهارصد و پنجاه و پنجمین جلسه هیات مدیره سازمان مورخ ۱۳۹۲/۱۰/۲۳

۱-۳- دادنامه های هیات عمومی دیوان عدالت اداری و هیات تخصصی بیمه، کار و تامین اجتماعی

- دادنامه شماره ۴۰۹ مورخ ۱۳۷۸/۱۲/۲۲ هیات عمومی دیوان عدالت اداری
- دادنامه شماره ۱۶۳، ۱۶۴ و ۱۶۵ مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۱ هیات عمومی دیوان عدالت اداری
- دادنامه شماره ۲۲۸ مورخ ۱۳۸۷/۴/۱۶ هیات عمومی دیوان عدالت اداری
- دادنامه شماره ۵۴۹ مورخ ۱۳۹۱/۸/۸ هیات عمومی دیوان عدالت اداری
- دادنامه شماره ۹۹۸ مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۱۱ هیات عمومی دیوان عدالت اداری
- دادنامه شماره ۱۶۰ مورخ ۱۳۹۳/۹/۱۱ هیات عمومی دیوان عدالت اداری
- دادنامه شماره ۳۹۴ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۹ هیات عمومی دیوان عدالت اداری
- دادنامه شماره ۴۱۰ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۲۶ هیات عمومی دیوان عدالت اداری
- دادنامه شماره ۲۷ مورخ ۱۳۹۵/۲/۲۵ هیات عمومی دیوان عدالت اداری
- دادنامه شماره ۲۸ مورخ ۱۳۹۵/۲/۲۵ هیات تخصصی بیمه، کار و تامین اجتماعی دیوان عدالت اداری
- دادنامه شماره ۸۲ مورخ ۱۳۹۵/۵/۳۰ هیات عمومی دیوان عدالت اداری
- دادنامه شماره ۸۶ مورخ ۱۳۹۸/۱/۲۷ هیات عمومی دیوان عدالت اداری

۱-۴- تفاهم نامه ها

- تفاهم نامه مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۹ با سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور
- تفاهم نامه مورخ ۱۳۹۴/۳/۱۸ با سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور
- تفاهم نامه مورخ ۱۳۹۷/۸/۱۳ با سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

فصل دوم: تعاریف و کلیات

۱-۲- کارگر ساختمانی: فردی که به نحوی از انحا در رابطه با ایجاد، توسعه، تجدیدبنا، تعمیرات اساسی و تخریب ساختمان به طور مستقیم اشتغال دارد و مشمول مقررات خاص از نظر بیمه و بازنشستگی نمی‌باشد.

۲-۲- کارت مهارت فنی: گواهی نامه حاوی اطلاعات راجع به مشخصات هویتی، سطح مهارت و تاریخ صدور، مدت اعتبار و تمدید آن که توسط سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور برای کارگران ساختمانی صادر می‌شود.

۳-۲- نرخ مبنای کسر حق بیمه (سهم بیمه شده) کارگران ساختمانی مشمول: معادل ۷٪ دستمزد ماهانه‌ای است که طبق ماده (۳۵) قانون تأمین اجتماعی تعیین و همه ماهه از سوی بیمه شده به سازمان پرداخت می‌گردد.

۴-۲- نرخ مبنای کسر حق بیمه ساختمانی (سهم کارفرمایی): به شرح فصل پنجم

۵-۲- مشاغل کارگران ساختمانی: مطابق با فهرست شانزده گانه مشاغل کارگران ساختمانی تهیه شده توسط سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور (هریک از مشاغل در سه سطح) به شرح ذیل می‌باشد:

ردیف	عنوان شغل	ردیف	عنوان شغل
۱	آرماتور بند	۹	کارگر نگهدار بتن
۲	بتن ساز و بتن ریز	۱۰	کارگر نقشه بردار
۳	قالب بند و کفراژ بند	۱۱	گچ کار
۴	اسکلت فلزی	۱۲	سنگ کار
۵	بنای سفت کار	۱۳	کاشی کار
۶	لوله کش گاز خانگی و تجاری	۱۴	درب و پنجره ساز فلزی
۷	لوله کش و نصاب وسایل بهداشتی	۱۵	برق کار ساختمان
۸	عیق کار رطوبتی و آسفالت کار ابنیه	۱۶	نقاش ساختمان

توجه: در کلیه موارد چنانچه کارگر ساختمانی در کارگاه‌های موضوع ماده (۲) قانون تأمین اجتماعی شاغل بوده و یا دارای کارگاه (محل کسب «کار ثابت») بوده باشد و یا عملیات بصورت کارگاهی در محل کارگاه انجام گیرد از شمول قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی خارج و مشمول مقررات عام قانون تأمین اجتماعی خواهند بود.

۶-۲- دستمزد مقطوع کارگران ساختمانی:

- با توجه به عدم تعیین دستمزد مقطوع کارگران ساختمانی از ابتدای اجرای قانون لغایت سال ۱۳۹۲، در تمامی سطوح اعم از استاد کار و کارگر ساده و...، ملاک محاسبه حق بیمه متعلقه حداقل دستمزد سنواتی می‌باشد.

- طبق بند (۴) یک هزار و چهارصد و پنجاه و پنجمین جلسه هیات مدیره سازمان مورخ ۱۳۹۲/۱۰/۲۳، از تاریخ ۱۳۹۳/۱/۱ دستمزد مقطوع کارگران ساختمانی در سه سطح به شرح ذیل تعیین گردیده است:

- کارگر درجه یک (کارگر ماهر، استادکار) ۱/۴ برابر حداقل دستمزد ماهیانه.

- کارگر درجه دو (نیمه ماهر، کمک استادکار) ۱/۳ برابر حداقل دستمزد ماهیانه.

- کارگر درجه سه (کارگر عمومی) ۱/۲ برابر حداقل دستمزد ماهیانه.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

فصل سوم: کارگران ساختمانی مشمول و غیر مشمول قوانین بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی**۱-۳- کارگر ساختمانی (بیمه شده) مشمول:****الف) کارگران ساختمانی مشمول قانون سال ۱۳۵۲**

کلیه کارگران شاغل در کارهای ساختمانی اعم از ایجاد، توسعه ساختمان و یا تجدید بنا و تخریب مربوط به آن صرف نظر از اخذ کارت مهارت فنی و تطبیق عنوان شغلی مربوطه با فهرست شانزده گانه مشاغل کارگران ساختمانی که از سوی سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور اعلام گردیده است، تا زمان نامنویسی و بیمه پردازی بر اساس قانون مصوب سال ۱۳۸۶، مشمول قانون فوق الذکر خواهند بود.

ب) کارگران ساختمانی مشمول قانون سال ۱۳۸۶

کارگر شاغل در کارهای ساختمانی که دارای کارت مهارت فنی معتبر بوده و دارای عنوان شغلی منطبق با فهرست شانزده گانه مشاغل کارگران ساختمانی اعلام شده از سوی سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور باشد، پس از نامنویسی و اخذ شماره اختصاصی (بیمه شده) با پرداخت حق بیمه مقرر مشمول قانون مذکور قرار می گیرد.

توجه: کارگران شاغل در کارهای ساختمانی تا زمان تحت پوشش قرار گرفتن از طریق قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی، از حیث خدمات (حوادث ناشی از کار) کماکان مشمول قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۵۲ و اصلاحات بعدی آن هستند و در صورت احراز شرایط از مزایای قانون یاد شده برخوردار خواهند بود.

۲-۳- کارگران شاغل در کارهای ساختمانی غیر مشمول قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی:

کارگران شاغل در کارهای ساختمانی در موارد زیر از مشمول این قانون خارج و کماکان تابع قانون تأمین اجتماعی مصوب سال ۱۳۵۲ و اصلاحات بعدی آن هستند:

الف- وزارتخانه ها، سازمان ها، موسسات و شرکت های دولتی و وابسته به دولت، موسسات عمومی غیردولتی، شهرداری ها، بانک ها، موسسات عام المنفعه، کارخانجات دارای پروانه بهره برداری اعم از اینکه انجام کار را به پیمانکار واگذار نمایند یا رأساً انجام دهند.

ب- آن دسته از کارهای ساختمانی مشمول این قانون که انجام آن ها از طریق انعقاد پیمان (قرارداد) به پیمانکار واگذار می شود حق بیمه کارگران پیمانکار براساس ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی وصول خواهد شد.

توجه: با توجه به قانون اصلاح ماده (۵) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۹۳/۹/۱۶ مجلس شورای اسلامی، کلیه کارگاه های فوق الذکر مشمول قانون اخیرالذکر بوده و در زمان اخذ پروانه ساختمانی، مراجع صدور پروانه موظف به معرفی آنان به سازمان جهت پرداخت حق بیمه سهم کارفرمایی کارگران ساختمانی و اخذ گواهی مربوطه می باشند.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

فصل چهارم: نحوه شناسایی، نام نویسی، فرآیند بررسی و احراز اشتغال کارگران ساختمانی

۴-۱- کلیه کارگران شاغل در کارهای ساختمانی بمنظور بهره‌مندی از تعهدات قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی و شناسایی کارگران واقعی ساختمانی (اعم از جدید و نام‌نویسی شده قبلی)، در ابتدا می‌بایست نسبت به ثبت نام و تکمیل اطلاعات مورد درخواست در سامانه رفاهی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی اقدام نمایند.

۴-۲- اطلاعات افراد ثبت نام شده در سامانه مذکور (شاغل در کارهای ساختمانی) با بکارگیری سایر پایگاه‌های اطلاعاتی موجود در بانک داده سامانه موصوف اعتبار سنجی شده و پس از انجام مراحل کنترلی جهت بهره‌برداری در دسترس کاربران واحدهای اجرایی سازمان تامین اجتماعی قرار می‌گیرد.

۴-۳- سامانه بگونه‌ای طراحی گردیده که صرفاً فهرست آن دسته از کارگران شاغل در کارهای ساختمانی را که درخواست آنان مورد تایید قرار گرفته است را در اختیار کاربران واحدهای اجرایی قرار می‌دهد. مع‌الوصف، کاربران موصوف می‌توانند با ورود به سامانه یادشده و با انتخاب گزینه‌های "نام خدمت" (بیمه کارگران ساختمانی)، "وضعیت حساب"، به فهرست اطلاعات مورد نظر دسترسی داشته باشند.

۴-۴- مسئولین نام‌نویسی و حساب‌های انفرادی واحدهای اجرایی می‌بایست با ورود به سامانه مذکور، نسبت به احصای فهرست اطلاعات کارگران شاغل در کارهای ساختمانی که در محدوده جغرافیایی شعبه مربوطه ثبت نام و اشتغال آنان در صنعت ساختمان وفق جدول شانزده‌گانه مشاغل کارگران ساختمانی مورد تایید قرار گرفته است، با رعایت سایر مقررات و ضوابط جاری اقدام نمایند.

۴-۵- مسئولین واحدهای نام‌نویسی و حساب‌های انفرادی موظفند فهرست افراد مربوطه را با رعایت تقدم زمانی تاریخ ثبت نام، بمنظور بررسی صحت و سقم و احراز اشتغال واقعی آنان به کار در یکی از مشاغل منطبق با جدول شاغلین وفق جدول شانزده‌گانه مشاغل کارگران ساختمانی، به بازرسین منتخب (همکاران شعبه یا کارگزاری‌های رسمی) ارائه نمایند.

۴-۶- بازرسین منتخب واحدهای اجرایی موظفند حداکثر ظرف مدت یک ماه پس از دریافت اطلاعات مربوط به کارگران شاغل در کارهای ساختمانی از واحد نام‌نویسی و حساب‌های انفرادی، نسبت به انجام بازرسی تحقیقی درخصوص اشتغال بکار کارگران ساختمانی (از محل اشتغال بکار یا عنداللزوم محل سکونت) با رعایت سایر ضوابط و مقررات اقدام و نتیجه گزارش بازرسی تحقیقی کارگران ساختمانی طبق (فرم پیوست شماره ۱) را به همراه سایر مدارک و مستندات مربوطه و اعلام نظر به واحد نام‌نویسی و حساب‌های انفرادی ارسال نمایند.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

۷-۴- مسئولین نامنویسی و حساب‌های انفرادی شعب پس از دریافت گزارش و شناسایی کارگران ساختمانی مکلفند با ورود به سامانه فوق الذکر، فرم گزارش بازرسی تحقیقی کارگران ساختمانی و پذیرش کارگران را در ارتباط با هر کدام از متقاضیان ذیربط تکمیل و در سیستم مربوطه ثبت نمایند.

تذکره: پس از طراحی نرم افزار مربوطه کلیه فرآیندها بصورت سیستمی در سامانه موصوف اعمال خواهد شد.

۸-۴- روسا/ معاونین شعب تأمین اجتماعی می‌بایست به طور مرتب آن دسته از رکوردهای مرتبط با بیمه کارگران ساختمانی که فرم گزارش بازرسی تحقیقی آنان تکمیل و وضعیت آنها در سیستم مورد نظر «در انتظار تایید نهایی شعبه» ثبت گردیده است را انتخاب و نسبت به اظهار نظر نهایی (با توجه به مستندات ارسالی) اقدام نمایند.

۹-۴- واحدهای اجرایی موظفند در صورت مراجعه کارگران شاغل در کارهای ساختمانی، از ثبت نام در سامانه مورد اشاره و تایید اشتغال بکار آنان اطمینان حاصل نموده و پس از آن نسبت به دریافت درخواست، مدارک و ادامه مراحل وفق ضوابط جاری اقدام نمایند.

۱۰-۴- آن دسته از متقاضیانی که وفق اطلاعات موجود در سامانه رفاهی، اشتغال بکار آنان مورد تایید قرار می‌گیرد، می‌بایست حداکثر ظرف مدت یک هفته از تاریخ گزارش بازرسی تحقیقی کارگران ساختمانی جهت ارائه درخواست به واحد اجرایی ذیربط مراجعه نمایند، در غیر این صورت پذیرش درخواست آنان منوط به احراز اشتغال بکار مجدد در مشاغل ساختمانی خواهد بود.

۱۱-۴- واحدهای نامنویسی و حساب‌های انفرادی مکلفند به هنگام مراجعه کارگران شاغل در کارهای ساختمانی، بمنظور شناسایی کارگران ساختمانی واقعی نسبت به اخذ مدارک کامل از جمله کارت مهارت فنی معتبر (ارائه شماره شناسایی کارت مهارت)، کارت ملی و شناسنامه مخاطب، اخذ تاییدیه اصالت گواهی‌نامه و پروانه مهارت فنی نیروی کار از سایت سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور و همچنین احراز اشتغال بکار آنان در شغل کارگران ساختمانی (منطبق با جدول شانزده گانه) با توجه به گزارش بازرسی تحقیقی با رعایت سایر شرایط مقرر مراتب را مورد بررسی قرار دهند.

۱۲-۴- بمنظور حصول اطمینان از عدم کارفرمایی افراد موصوف در واحدهای صنفی، مسئول نامنویسی و حساب‌های انفرادی می‌بایست از طریق سامانه اصناف و بازرگانان ایرانیان قبل از پذیرش و ثبت نام کارگران ساختمانی، وضعیت کارفرمایی واحد صنفی (پروانه کسب صنفی) آنان را از طریق سامانه مذکور مورد بررسی قرار داده و چنانچه متقاضیان ذیربط دارای پروانه واحد صنفی باشند از پذیرش و نامنویسی آنان خودداری نمایند. ضمناً این دسته از افراد در صورت احراز شرایط مقرر می‌توانند نسبت به تداوم بیمه پردازی از طریق بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد و یا ادامه بیمه بصورت اختیاری و بهره مندی از مزایای قانون تأمین اجتماعی اقدام نمایند.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

۱۳-۴- در صورت اعتراض به گزارش بازرسی تحقیقی مبنی بر کارفرمایی واحد صنفی (دارا بودن پروانه کسب)، چنانچه با ارائه مدارک متقن و مثبته و وفق بررسی‌های انجام شده کارگر شاغل فاقد پروانه کسب واحد صنفی باشند و از طریق گزارش بازرسی تحقیقی اشتغال بکار کارگر ساختمانی در بخش ساختمان مورد تایید قرار گیرد، پذیرش و نامنویسی این قبیل افراد با رعایت سایر مقررات و ضوابط جاری بلامانع خواهد بود.

۱۴-۴- قبل از ثبت نام و پذیرش کارگران شاغل در کارهای ساختمانی حصول اطمینان از انجام کلیه اقدامات مربوطه شامل: تکمیل فرم درخواست پوشش بیمه‌ای (فرم پیوست شماره ۲) و ثبت آن در دبیرخانه شعبه، اخذ تاییدیه اصالت کارت مهارت فنی صنعت ساختمان از سامانه سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور (طبق تاییدیه نمونه پیوست)، گزارش بازرسی تحقیقی مبنی بر احراز اشتغال بکار متقاضی در مشاغل ساختمانی، انجام معاینات پزشکی، اخذ تعهدنامه مبنی بر فاقد هرگونه پوشش بیمه‌ای (فرم پیوست شماره ۳)، تاییدیه سیستمی از سامانه اصناف و بازرگانان ایرانیان در خصوص عدم کارفرمایی واحد صنفی و... با رعایت سایر ضوابط، الزامی می‌باشد.

۱۵-۴- واحدهای امور بیمه‌شدگان شعب مکلفند متعاقب احراز اشتغال بکار کارگران شاغل در کارهای ساختمانی، نسبت به معرفی این دسته از افراد طبق (فرم پیوست شماره ۴) به مراکز معاین (در صورت نداشتن شرایط معافیت از انجام معاینه پزشکی) جهت انجام معاینات پزشکی اقدام نمایند.

۱۶-۴- به موجب ماده یک قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۵۲/۸/۲۱ کلیه کارگران شاغل در کارهای ساختمانی (دارای کارت مهارت یا بدون کارت مهارت فنی) اعم از ایجاد یا توسعه بنا و تخریب مربوط به آن بترتیب مندرج در قانون نزد سازمان تأمین اجتماعی در مقابل حوادث ناشی از کار بیمه خواهند بود و نحوه اقدام در خصوص معرفی آنان به مراکز درمانی مطابق مفاد دستوراداری شماره ۵۰۱۰/۹۳/۰۱ مورخ ۱۳۹۳/۰۱/۰۵ مشترک حوزه معاونت‌های بیمه‌ای و درمان (فرم پیوست شماره ۵) خواهد بود.

۱۷-۴- کارگران ساختمانی که اعتبار کارت مهارت فنی آنان در شرف پایان بوده (کمتر از دو ماه اعتبار داشته) و تمایل به تداوم رابطه بیمه‌پردازی دارند، می‌بایست نسبت به تمدید کارت مهارت فنی خود از طریق سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور اقدام نمایند، لذا در اینخصوص رعایت موارد ذیل الزامی می‌باشد:

الف- در خصوص کارگران ساختمانی بیمه شده که پس از انقضای دوره اعتبار کارت مهارت فنی، مجدداً با تمدید آن متقاضی بهره‌مندی از مزایای قانون مذکور می‌باشند، لازم است با انجام بازرسی تحقیقی کارگران ساختمانی بمنظور احراز اشتغال بکار و پذیرش و تداوم رابطه بیمه‌پردازی، از طریق اخذ درخواست جدید و با رعایت مقررات و سایر ضوابط جاری اقدام گردد.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

ب- آن دسته از بیمه شدگانی که در فاصله کمتر از یک ماه پس از پایان اعتبار کارت مهارت فنی قبلی خود و یا قبل از تاریخ پایان اعتبار آن، دارای درخواست تداوم بیمه پردازی می باشند، ملاک صدور فیش و برگه پرداخت حق بیمه جهت آنان براساس تاریخ شروع اعتبارکارت مهارت جدید یا تاریخ پایان اعتبار کارت قبلی خواهد بود (هرکدام که موخر باشد) و درخصوص متقاضیانی که بعد از گذشت یک ماه از تاریخ پایان اعتبارکارت مهارت قبلی مراجعه می نمایند، ملاک صدور فیش و برگه پرداخت حق بیمه، تاریخ درخواست جدید متقاضی با رعایت تاریخ اعتبار کارت مهارت فنی می باشد.

۱۸-۴- حق بیمه سهم بیمه شده کارگران ساختمانی در زمان اشتغال بکار معادل ۷٪ دستمزد مقطوع تعیین شده خواهد بود که کارگر ساختمانی می بایست راساً حق بیمه خود را هر ماه با رعایت مهلت مقرر به سازمان پرداخت نماید.

۱۹-۴- از آنجاییکه بیمه شدگان شاغل در کارهای ساختمانی مکلفند، حق بیمه هر ماه را حداکثر تا آخرین روز ماه بعد به سازمان پرداخت نمایند، لذا چنانچه بیمه شده (در صورت فوت وی بازماندگان واجد شرایط ایشان) ظرف مدت حداکثر سه ماه پس از آخرین روز ماه بعد (مهلت پرداخت) بمنظور پرداخت حق بیمه مراجعه نماید، پرداخت حق بیمه ایام اشتغال بکار (در مدت تعیین شده) با رعایت ضوابط و مقررات مربوطه به همراه جرائم متعلقه بلامانع خواهد بود.

ضمناً در صورتیکه مراجعه بیمه شده خارج از مهلت مقرر اخیر الذکر (سه ماه پس از آخرین روز ماه بعد) باشد، پذیرش و تداوم بیمه پردازی وی منوط به انجام بازرسی تحقیقی مبنی بر احراز و تایید اشتغال بکار وی در فعالیت ساختمانی و با رعایت سایر مقررات و ضوابط جاری خواهد بود.

۲۰-۴- ملاک تاریخ شروع بیمه پردازی جهت بیمه شدگان کارگران ساختمانی با توجه به تاریخ ثبت درخواست در دبیرخانه شعبه صورت می پذیرد.

۲۱-۴- بمنظور جلوگیری از سوءاستفاده های احتمالی و احقاق حقوق بیمه شدگان واقعی کارگران ساختمانی صدور فیش پرداخت حق بیمه منوط به وجود گزارش بازرسی و تایید اشتغال بکار، در فاصله زمانی شش ماه قبل از دوره برگ پرداخت مربوطه خواهد بود.

۲۲-۴- درخصوص آن دسته از بیمه شدگان کارگران ساختمانی دارای کارت مهارت فنی که در برخی از ماهها نسبت به پرداخت حق بیمه خود در موعد مقرر اقدام ننموده اند، اخذ گردش حساب جهت دوره های مربوطه، صرفاً با انجام بازرسی تحقیقی و تایید اشتغال بکار در شغل کارگر ساختمانی موضوعیت خواهد داشت.

۲۳-۴- کارگران شاغل در کارهای ساختمانی تا زمانی که تحت پوشش قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب سال ۱۳۸۶ قرار نگرفته اند، مشمول قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب سال ۱۳۵۲ و اصلاحات بعدی آن بوده و در صورت احراز شرایط از مزایای قانون مربوطه برخوردار خواهند شد.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

۴-۲۴- نحوه نقل و انتقال حق بیمه یا کسور بازنشستگی مشمولین همانند ضوابط عمومی و تعیین شده فی مابین صندوق‌های بیمه و بازنشستگی و بر اساس قوانین مربوطه صورت می‌پذیرد.

۴-۲۵- احتساب سابقه بیمه پردازی برای کارگران ساختمانی جهت ایامی خواهد بود که بیمه شده در شغل ساختمانی اشتغال به کار داشته و حق بیمه متعلقه را پرداخت نماید.

۴-۲۶- کارگران ساختمانی که در کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی اشتغال بکار می‌یابند و جهت آنان لیست ماهیانه ارسال و حق بیمه پرداخت می‌گردد از شمول قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی خارج بوده و در صورت عدم اشتغال در کارگاه مربوطه و با ارائه درخواست و رعایت سایر شرایط مقرر می‌توانند از تسهیلات در نظر گرفته شده در قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی و آیین‌نامه اجرایی مربوطه بهره‌مند گردند.

۴-۲۷- در مواردی که کارگران شاغل در مشاغل ساختمانی، حسب نتایج معاینات پزشکی اولیه از کار افتاده کلی بوده، لیکن در خصوص توانایی انجام کار آنان (بیمه‌شدگان قبل از سال ۱۳۹۴) توسط پزشک معاین اظهار نظر نشده است، در صورت احراز و تایید اشتغال بکار آنان (گزارش بازرسی تحقیقی کارگران ساختمانی) پذیرش و نامنویسی آنان در زمره کارگران ساختمانی بلامانع خواهد بود، بدیهی است پذیرش درخواست از کار افتادگی کلی این قبیل افراد بر اساس نوع بیماری اولیه که منجر به از کار افتادگی کلی گردیده، موضوعیت نخواهد داشت.

تذکره: در خصوص کارگران شاغل در کارهای ساختمانی که حسب نتایج معاینات پزشکی اولیه از کار افتاده کلی و فاقد توانایی انجام کار می‌باشند، شعب می‌بایست از پذیرش و نامنویسی آنان خودداری نماید.

۴-۲۸- در خصوص آن دسته از کارگران شاغل در کارهای ساختمانی که سن بالا دارند، شعب موظفند پس از اعلام نتایج مراکز معاین پزشکی مبنی بر سلامت جسمانی و توانایی انجام کار، نسبت به انجام بازرسی تحقیقی دو نفره (بازرسین منتخب کارگزاری و شعبه) اقدام و در صورت تایید، هر سه ماه یک بار جهت احراز اشتغال بکار آنان در حرفه صنعت ساختمان مطابق ضوابط جاری اقدام نمایند.

۴-۲۹- در خصوص آن دسته از مشاغل کارگران ساختمانی که به دلیل جابه‌جایی مکانی و سیار بودن شغل و ماهیت ذاتی کار، امکان بررسی اشتغال بکار (با مراجعه به محل کار) فراهم نمی‌باشد، احراز اشتغال بکار از طریق انجام بازرسی تحقیقی یا عنداللزوم اخذ اطلاعات از محل سکونت مخاطب با رعایت سایر ضوابط و مقررات جاری انجام می‌پذیرد.

۴-۳۰- انجام بازرسی بمنظور احراز اشتغال بکار کارگران شاغل در مشاغل ساختمانی می‌بایست بصورت حضوری و میدانی با مراجعه به آدرس محل اشتغال بکار و یا عنداللزوم بازرسی تحقیقی از محل سکونت بیمه شده به همراه جمع‌آوری مستندات و شواهد مورد نیاز انجام گردد، لذا بررسی احراز اشتغال و یا عدم اشتغال بکار بصورت تلفنی از شخص بیمه شده/ متقاضی فاقد وجاهت بوده و قابلیت استناد نخواهد داشت.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

۴-۳۱- دقت نظر در انجام فرایند بازرسی تحقیقی بمنظور بررسی صحت و سقم احراز اشتغال بکار کارگران ساختمانی، به عنوان یکی از شاخص‌های موثر در ارزیابی و ارزشیابی عملکرد ادارات کل استان‌ها و شعب خواهد بود، لذا کارشناسان استان‌ها موظفند در بازدیدهای نظارتی این مهم را به جد مد نظر قرار دهند.

۴-۳۲- با توجه به اینکه موضوع اشتغال بکار کارگران ساختمانی به استناد ماده (۱) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی از اهمیت ویژه‌ای در تحت پوشش قرار گرفتن متقاضیان برخوردار است، لذا بمنظور نظارت بر نحوه پوشش بیمه‌ای کارگران ساختمانی و جلوگیری از استفاده من غیرحق از مزایای قانون، بازرسی تحقیقی کارگران ساختمانی جهت احراز اشتغال آنان به شرح ذیل صورت می‌گیرد:

الف- بازرسی تحقیقی کارگران ساختمانی بمنظور احراز اشتغال افراد موصوف توسط همکاران سازمانی (با صدور احکام) و کارگزاری‌های رسمی سازمان انجام خواهد شد.

ب- واحد نامنویسی و حسابهای انفرادی می‌بایست درخصوص آن دسته از بیمه‌شدگان کارگران ساختمانی که مطابق بازرسی و گزارش‌های واصله توسط مراجع ذی‌ربط اشتغال آنان در شغل کارگر ساختمانی احراز نگردیده است، نسبت به خاتمه بیمه‌پردازی آنها اقدام نماید.

توجه ۱: آن دسته از افراد که براساس گزارشات بازرسی تحقیقی وضعیت بیمه‌ای آنان مختومه می‌گردد، درصورت تمایل می‌توانند با احراز شرایط مقرر از طریق بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد و یا ادامه بیمه بصورت اختیاری نسبت به ادامه بیمه‌پردازی و بهره‌مندی از مزایای قانون تامین اجتماعی اقدام نمایند.

توجه ۲: ایام بستری و مدت زمان تعیین تکلیف کمیسیون پزشکی کارگران ساختمانی از مصادیق عدم اشتغال آنان محسوب نخواهد شد. **ج-** واحد نامنویسی و حساب‌های انفرادی موظف است متعاقب نام‌نویسی و بیمه‌پردازی کارگران ساختمانی ضمن برنامه‌ریزی مدون و بمنظور بررسی اشتغال بکار این دسته از افراد نسبت به درخواست انجام بازرسی تحقیقی حداقل هر شش ماه یک بار و حسب ضرورت بصورت موردی اقدام نماید.

د- بمنظور اطلاع شعبه از آخرین وضعیت محل اشتغال و سکونت کارگران ساختمانی، کارگران ذی‌ربط می‌بایست نسبت به اعلام تغییرات مربوط به محل اشتغال بکار و سکونت خود، جهت ثبت در سیستم اقدام نمایند. (فرم پیوست شماره ۶)، بدیهی است پس از تمهیدات و هماهنگی‌های لازم امکان دریافت اطلاعات مربوط به محل اشتغال بکار بیمه‌شدگان کارگر ساختمانی از طریق سامانه‌های غیرحضوری امکان‌پذیر خواهد بود.

ه- انجام امور مربوط به برنامه‌ریزی جهت انجام بازرسی تحقیقی کارگران ساختمانی بصورت دستی (غیرسیستمی) مجاز نبوده و این فرآیند می‌بایست طی برنامه‌ریزی منسجم و با استفاده از نرم‌افزار مربوطه بصورت سیستمی انجام گردد.

و- بمنظور جلوگیری از مشکلات آتی، واحدهای اجرایی مکلفند نتیجه گزارش بازرسی را حداکثر ظرف سه روز اداری در سیستم ثبت نمایند.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

ز- بمنظور جلوگیری از سوءاستفاده‌های احتمالی می‌بایست از اعلام و ارائه نتیجه گزارش بازرسی تحقیقی مربوط به اشتغال بکار کارگران ساختمانی به مخاطبین مربوطه امتناع و مشارالیه را بمنظور مراجعه به شعبه ذیربط حداکثر ظرف یک هفته آتی راهنمایی نمایند. ضمناً کلیه مکاتبات مورد نظر از طریق سیستم اتوماسیون اداری صورت پذیرد.

ح- واحد نامنویسی و حسابهای انفرادی موظف است در صورت عدم احراز اشتغال بکار و اعتراض کارگران شاغل جدید یا بیمه‌شدگان جاری به نتیجه گزارش بازرسی شعب و کارگزاری‌های رسمی سازمان، ضمن اخذ درخواست اعتراض از مخاطبین مربوطه، نسبت به بررسی مجدد اشتغال بکار آنان اقدام نمایند. از طرفی چنانچه با بازرسی مجدد عدم تأیید اشتغال بکار ایشان در شغل کارگر ساختمانی احراز گردد، ضمن اعلام نتیجه به بیمه شده مراتب می‌بایست در سامانه رفاهی کارگران ساختمانی ثبت گردد.

۳۳-۴- سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور تمهیدات لازم در خصوص آموزش مهارت‌های مورد نیاز بازارکار، بازآموزی و تجدید مهارت کارگران ساختمانی بر اساس شیوه‌نامه اجرایی طرح آموزش کارگران صنعت ساختمان را فراهم و اجرا نموده و پس از آموزش مهارت‌های مورد نیاز نسبت به صدور کارت مهارت فنی برای آموزش دیدگان طرح مذکور و به شرح ذیل اقدام می‌نماید:

الف- شرایط و ترتیب صدور، تمدید و تعلیق کارت مهارت فنی و تعیین سطوح کارگران ساختمانی برای آموزش، طبق ضوابط و مقررات مورد عمل سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور از جمله آیین نامه صدور پروانه مهارت فنی و برای کارگران ماهر موضوع تصویب‌نامه شماره ۵۰۳۵۱/ت/۱۷۶۱۳ مورخ ۱۳۷۶/۴/۲۴ و شیوه‌نامه موضوع این ماده می‌باشد.

ب- با توجه به برگزاری دوره‌های کوتاه‌مدت از طریق سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای جهت کارگران ساده ساختمانی، سطح توانمندی کارگران تعیین و کارت مهارت متناسب با شغل آنان صادر می‌گردد.

ج- کارگران شاغل در مشاغل ساختمانی می‌توانند پس از اخذ کارت مهارت فنی خود از سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور و ثبت نام در سامانه رفاهی (مرحله وضعیت تایید نهایی سربازرس استانی)، جهت تعیین وضعیت بیمه‌ای خود (بدون محدودیت استان/شهر صادرکننده کارت مهارت فنی) به شعب تأمین اجتماعی محل سکونت خود (محل دریافت خدمت) مراجعه تا با رعایت سایر مقررات و ضوابط مربوطه نسبت به پذیرش آنها اقدام گردد.

۳۴-۴- چنانچه محل سکونت و اشتغال بکار بیمه‌شدگان کارگران ساختمانی در برخی موارد به دلیل ماهیت شغل (خارج از استان محل بیمه‌پردازی) تغییر می‌نماید و این موضوع احیاناً مشکلاتی را جهت تداوم بیمه‌پردازی آنان به وجود می‌آورد، لذا بمنظور تسهیل در انجام امور بیمه‌ای این طیف از بیمه‌شدگان با وضعیت بیمه‌ای فعال، نحوه و شرایط جابجایی آنان در سطح استان‌ها به شرح ذیل خواهد بود:

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

الف- افراد موصوف که به دلیل جابجایی محل سکونت و اشتغال خود درخواست جابجایی بیمه پردازی کارگران ساختمانی را دارند می‌بایست نسبت به تکمیل فرم «درخواست جابجایی بیمه کارگران ساختمانی» (فرم پیوست شماره ۷) و ثبت آن در دبیرخانه شعبه مبدا اقدام نمایند. بدیهی است جهت آن دسته از متقاضیانی که فاقد کارت مهارت فنی معتبر بوده یا عدم اشتغال بکار آنان در حرفه ساختمانی احراز می‌گردد، درخواست جابجایی آنان فاقد موضوعیت خواهد بود.

ب- مسئول نامنویسی و حسابهای انفرادی شعبه مبدا می‌بایست وضعیت بیمه‌ای مخاطب را بررسی و در صورت فعال بودن، پس از اطمینان از عدم وجود بدهی بیمه شده (منوط به اخذ گردش حساب)، وضعیت را در سیستم به «منتقله به سایر شعب» تغییر داده و مراتب را جهت بررسی و احراز اشتغال بکار به شعبه مقصد با رعایت سایر مقررات ارسال نماید. لازم به ذکر است در خصوص بیمه-شدگانی که وضعیتی غیر از فعال دارند پذیرش مجدد آنان در سایر شعب همانند بیمه شده جدید کارگر ساختمانی خواهد بود.

ج- مسئول نامنویسی و حسابهای انفرادی شعبه مقصد می‌بایست درخواست مخاطب را (از حیث تکمیل اطلاعات مورد نظر شامل؛ محل اشتغال بکار، سکونت و...) مورد بررسی قرار داده و سپس نسبت به انجام بازرسی تحقیقی از محل اشتغال بکار جدید اقدام نماید. بدیهی است در صورت تایید و احراز اشتغال بکار، ثبت نام و نامنویسی بیمه شده در دفتر مستندات کارگران ساختمانی شعبه مقصد با وضعیت «واصله از سایر شعب» ثبت می‌گردد.

د- ملاک صدور فیش جدید پرداخت حق بیمه در شعبه مقصد جهت آن دسته از بیمه‌شدگان که در شعبه مبدا فعال بوده‌اند از تاریخ آخرین پرداخت حق بیمه در شعبه مبدا می‌باشد.

۲۵-۴- از تاریخ صدور این بخشنامه جایگزینی بیمه‌شدگان جدید بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی که اشتغال بکار آنان در سامانه رفاهی کارگران ساختمانی مورد تایید قرار گرفته است بترتیب تاریخ ثبت نام و تایید اشتغال آنان، با رعایت مقررات و ضوابط جاری و در حدود ظرفیت های تعیین شده انجام خواهد پذیرفت. شایان ذکر است در این راستا شعب و ادارات کل استانها موظفند با توجه به مهلت مقرر (شعب تا پنجم و ادارات کل استانها تا دهم هر ماه) گزارش تعداد افراد مختومه را طبق (فرم های پیوست شماره ۸ و ۹) بمنظور اخذ مجوزهای مربوطه به اداره کل نامنویسی و حسابهای انفرادی ارسال نمایند.

۳۶-۴- در راستای وظایف محوله و به جهت کنترل و نظارت مستمر بر وضعیت اشتغال بکار متقاضیان مورد نظر در کارهای ساختمانی کارگزاری های رسمی نیز موظفند با هماهنگی شعبه ذی ربط نسبت به معرفی فرد یا افراد مجرب و آشنا با قوانین و مقررات مربوطه اقدام نمایند.

توجه: به دلیل حساسیت امر و اهمیت موضوع در جهت افزایش کیفیت نتایج حاصله در راستای اجرای این فرآیند، بایستی در انتخاب فرد یا افراد مذکور، شاخص هایی از قبیل تعهد، توانمندی، مسئولیت پذیری، تجربه، صداقت در رفتار و گفتار و پایبندی به اصول و موازین اخلاقی بیش از پیش مورد توجه قرار گیرد.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

توجه ۲: انجام کلیه اقدامات از جمله اخذ تاییدیه حراست، انعقاد قرارداد، اخذ رمز و کد کاربری، صدور کارت شناسایی جهت انجام امور میدانی و رعایت سایر امور ضروری در راستای به کارگیری و جذب نیروی انسانی و فعالیت در این فرآیند، از سوی کارگزاری مربوطه الزامی می باشد.

۳۷-۴- واحد نام نویسی و حساب های انفرادی شعبه می بایست بمنظور نظارت بر وضعیت اشتغال بکار کارگران ساختمانی، مطابق برنامه ریزی مدون و براساس ضوابط موجود، درخواست های بررسی و شناسایی افراد موصوف را به انضمام آدرس محل اشتغال بیمه شدگان مربوطه از طریق نرم افزار موجود، چاپ و پس از اخذ رسید به مسئول کارگزاری ذی ربط تحویل نماید. بدیهی است آن دسته از شعبی که دارای بیش از یک کارگزاری می باشند تفکیک فهرست مذکور می بایست با رعایت اصل برابری مد نظر قرار گیرد.

توجه: تعداد فرم های درخواست بررسی و شناسایی از سوی شعبه در طول یک هفته حداکثر ۳۰ درخواست تعیین می گردد که در صورت لحاظ نمودن توانمندی کارگزاری های تابعه از منظر نیروی انسانی و سایر مشخصه های تاثیرگذار، تهیه و ارسال درخواست جدید به کارگزاری تحت پوشش در طول همان هفته، پس از دریافت نتایج گزارش های فهرست قبلی، محدودیتی نخواهد داشت.

۳۸-۴- کارگزاری موظف است حداکثر ظرف مدت «هفت روز کاری» پس از دریافت فرم های درخواست بررسی و شناسایی، نسبت به بررسی موضوع احراز اشتغال بکار متقاضیان ذی ربط منطبق با جدول شاغلین بخش صنعت ساختمان (بند ۵-۲ فصل دوم)، از محل اشتغال بکار، نحوه انجام فعالیت و شرح آن، با رعایت سایر ضوابط و مقررات، اقدام و نتیجه گزارش های ذی ربط را پس از تایید و مهر مسئول کارگزاری و به همراه سایر مدارک و مستندات، طبق (فرم پیوست شماره ۱۰) جهت بررسی و تایید نهایی به واحد نام نویسی و حساب های انفرادی شعبه ارسال نماید.

۳۹-۴- کلیه کارگزاری های رسمی سازمان موظفند ضمن مطالعه دقیق قوانین و مقررات بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی، نظارت های ادواری و موردی را با اولویت بررسی و شناسایی از محل اشتغال بکار، طبق قوانین و ضوابط موجود با ذکر آدرس محل اشتغال، شماره پروانه ساختمان و... انجام دهند.

۴۰-۴- رعایت کامل شئونات و اصول اخلاقی و اصل انصاف در طول فرآیند شناسایی و بررسی وضعیت اشتغال کارگران ساختمانی و همچنین در تنظیم و ارائه گزارش های نظارتی، الزامی می باشد.

۴۱-۴- از آن جایی که هدف از کنترل و نظارت بر وضعیت اشتغال کارگران ساختمانی در جهت جلوگیری از استفاده من غیرحق از مزایای مترتب بر این گروه از بیمه شدگان تبیین گردیده است، لذا تهیه گزارش های بررسی و شناسایی بایستی با مشخص نمودن وضعیت **اشتغال** یا **عدم اشتغال** فرد موردنظر در کارهای ساختمانی، مدنظر قرار گیرد و قطعا ارائه گزارش های بررسی و شناسایی با هر مضمونی به غیر از موارد مذکور (میسر نشد، شناسایی نگردید و...)، اهداف سازمانی را محقق ننموده و ضرورت جمع آوری اطلاعات بیشتر و انجام بررسی های دقیق تر را ایجاب می نماید.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

۴-۴۲- بمنظور فراهم‌سازی شرایط مطلوب جهت اخذ نتایج بهتر و سریع‌تر در روند اجرای این فرآیند، کلیه واحدهای اجرایی می‌بایست نسبت به **بروز رسانی اطلاعات** این گروه از بیمه‌شدگان و آدرس محل اشتغال و سکونت ایشان اقدامات لازم را انجام و مراتب را طبق آخرین اصلاحات انجام شده در اختیار کارگزاری‌ها قرار دهند.

۴-۴۳- نحوه انجام بررسی‌ها می‌بایست بصورت **حضور و میدانی** با مراجعه به آدرس محل اشتغال بیمه‌شده به همراه **اخذ امضا و اثر انگشت**، صورت پذیرد. لذا شناسایی و بررسی وضعیت اشتغال کارگران ساختمانی از سایر طرق نامعتبر، از جمله تلفنی و... قابلیت استناد نخواهد داشت.

۴-۴۴- بمنظور تسهیل در پیگیری‌های آتی، **درج تاریخ دقیق و ساعت انجام بررسی و شناسایی** در گزارش‌های مربوطه از سوی کارگزاری الزامی می‌باشد.

۴-۴۵- با توجه به کوتاه بودن زمان اشتغال در برخی مشاغل ساختمانی به دلیل ماهیت ذاتی کار، عملاً احتمال اتمام زمان فعالیت بیمه‌شده در یک پروژه ساختمانی در زمان مراجعه نماینده کارگزاری و یا جابه‌جایی آدرس محل اشتغال بیمه‌شده در بازه‌های زمانی کوتاه‌مدت وجود خواهد داشت، لذا در اینگونه موارد پس از جمع‌آوری اطلاعات تکمیلی می‌بایست نسبت به انجام بررسی و شناسایی مجدد از محل اشتغال بکار جدید، **تا زمان حصول نتیجه قطعی در خصوص اشتغال یا عدم اشتغال بیمه‌شده در کارهای ساختمانی**، اقدامات لازم صورت پذیرد.

۴-۴۶- واحد نامنویسی و حسابهای انفرادی شعب می‌بایست تمهیدات لازم را بمنظور بررسی صحت و سقم گزارش‌های ارسالی از سوی کارگزاری‌ها، توسط بازرسی منتخب (همکاران سازمانی) پیش‌بینی نموده تا حسب مورد نسبت به بررسی مجدد حداقل ۱۰٪ از گزارش‌های بازرسی تحقیقی ارائه شده بصورت تصادفی (در طول هر دوره بازرسی انجام شده)، جهت احراز اشتغال متقاضیان ذی‌ربط قبل از تاییدیه پرداخت حق‌الزحمه طبق مقررات و ضوابط جاری اقدام گردد.

۴-۴۷- در صورت اعتراض بیمه‌شده به نتیجه گزارش بررسی و شناسایی انجام شده توسط کارگزاری و بمنظور دستیابی به نتایج مطلوب، بررسی و شناسایی مجدد از وضعیت اشتغال بیمه‌شده مربوطه می‌بایست از طریق شعبه ذی‌ربط و یا بصورت دو نفره توسط نماینده کارگزاری و بازرسی منتخب شعبه، اقدام گردد.

۴-۴۸- از آنجایی که به دلیل مهارت‌کاری اغلب کارگران ساختمانی در چندین شغل تعریف شده، امکان به‌کارگیری اینگونه افراد در مشاغل مختلف در پروژه‌های ساختمانی گوناگون وجود خواهد داشت، لذا می‌بایست ضمن در نظر گرفتن عمده فعالیت مهارتی ایشان، مراتب در گزارش‌های بررسی و شناسایی، مدنظر قرار گرفته و توضیحات لازم در این زمینه ارائه گردد.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

۴۹-۴- پرداخت حق الزحمه اجرای فرآیند بازرسی تحقیقی از طریق کارگزاری رسمی به ازای ارائه هر گزارش به شعبه، پس از تایید مسئول نام نویسی و حساب های انفرادی و رییس شعبه و بر اساس مصوبه های شماره ۱۱۰۰/۹۴/۲۸۱۵ مورخ ۱۳۹۴/۹/۷ و شماره ۱۱۰۰/۹۴/۳۲۲۸ مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۱۷ هیات مدیره محترم سازمان و تغییرات بعدی آن خواهد بود.

توجه: صرفاً آن دسته از گزارش های بازرسی تحقیقی که ضمن رعایت کامل ضوابط و مقررات مربوطه، وضعیت قطعی اشتغال (تایید) و یا عدم اشتغال (عدم تایید) بیمه شده در کارهای ساختمانی را مشخص نموده باشد، مشمول پرداخت حق الزحمه خواهد بود.

۵۰-۴- در صورت مشاهده و اثبات هرگونه خطای سهوی یا عمدی، سوءاستفاده و یا تخلف احتمالی کارگزاری مربوطه و نیز عدم رعایت ضوابط و مقررات در اجرای این فرآیند، سازمان ضمن مکلف نمودن کارگزاری ذی ربط به جبران خسارات و هزینه های احتمالی، نسبت به اعمال مجازات های تعیین شده طبق دستورالعمل نحوه رسیدگی به تخلفات کارگزاری های رسمی سازمان با پیشنهاد دفتر امور کارگزاری ها به ستاد صدور جواز کارگزاری ها اقدام خواهد نمود.

فصل پنجم: نحوه محاسبه حق بیمه ساختمانی (سهم کارفرمایی)

۱-۵- از تاریخ ۱۳۵۲/۱۰/۷ (اجرائی شدن قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۵۲/۸/۲۱) تا تاریخ ۱۳۷۹/۹/۲۹ (تاریخ اجرائی شدن قانون اصلاح ماده ۵ قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۷۹/۸/۱۷)، حق بیمه ساختمانی (سهم کارفرمایی) در واحدهای با زیر بنای بالاتر از ۱۵۰ متر مربع معادل ۳۰ ریال و در واحدهای با زیربنای کمتر از ۱۵۰ متر مربع معادل ۵ ریال به ازای هر متر مربع زیربنا محاسبه می گردد.

۲-۵- از تاریخ ۱۳۷۹/۹/۲۹ (تاریخ اجرای قانون اصلاح ماده ۵ قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۷۹/۸/۱۷) تا تاریخ ۱۳۸۶/۸/۱۹ (تاریخ اجرائی شدن قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۶/۸/۹)، حق بیمه ساختمانی (سهم کارفرمایی) در واحدهای با زیر بنای تا ۱۰۰ متر مربع به ازای هر متر مربع معادل ۰.۳٪ حداقل دستمزد روزانه کارگر ساده شهری و از ۱۰۰ متر مربع سطح زیر بنا به بالا به ازای هر متر مربع معادل ۰.۴٪ حداقل دستمزد روزانه کارگر ساده شهری محاسبه می گردد.

۳-۵- از تاریخ ۱۳۸۶/۸/۱۹ (تاریخ اجرائی شدن قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۶/۸/۹) تا تاریخ ۱۳۸۸/۲/۱۴ (تاریخ اجرائی شدن قانون اصلاح ماده (۵) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۷/۱۲/۱۴) - به استثناء سال ۱۳۸۷، محاسبه حق بیمه ساختمانی (سهم کارفرمایی) بر اساس ۰.۴٪ حداقل دستمزد ماهانه برای هر متر مربع سطح زیر بنا خواهد بود.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

توجه: بر اساس بند (۲۹) قانون بودجه سال ۱۳۸۷ کل کشور، قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی در سال ۱۳۸۷ لازم الاجراء نبوده است و لذا در طول سال ۱۳۸۷ حق بیمه ساختمانی (سهم کارفرمایی) محاسبه و مطالبه نمی‌گردد.

۴-۵- از تاریخ ۱۳۸۸/۲/۱۴ (تاریخ اجرایی شدن قانون اصلاح ماده (۵) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۷/۱۲/۱۴) تا تاریخ ۹۳/۱۱/۲ (تاریخ اجرایی شدن قانون اصلاح ماده (۵) اصلاحی قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۹۳/۹/۱۶)، محاسبه حق بیمه ساختمانی به استثناء ۹ ماهه آخر سال ۱۳۹۲، بر اساس آئین نامه اجرایی مواد ۳ و ۵ قانون بیمه کارگران ساختمانی موضوع مصوبات ۱۳۸۶/۸/۹ و ۱۳۸۹/۲/۱۹ به شرح ذیل خواهد بود:

- وفق قانون اصلاح ماده (۵) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی (مصوب ۱۳۸۷/۱۲/۱۴ مجلس شورای اسلامی)، حق بیمه ساختمانی هر متر مربع زیربنا براساس حداقل دستمزد ماهیانه مصوب شورای عالی کار و بر مبنای ارزش معاملاتی املاک و متراژ و طبقات موضوع ماده (۶۴) قانون مالیات‌های مستقیم (مصوب سال ۱۳۶۶ و اصلاحیه‌های بعدی آن)، سطح زیربنا و سایر شاخص‌های ارزش‌گذاری منطقه‌ای اعم از شهری، روستایی با توجه به ضریب محرومیت آن‌ها به شرح فرمول ذیل محاسبه و در هر صورت نرخ حق بیمه با توجه به شاخص‌های موصوف از ۰.۴٪ حداقل دستمزد ماهیانه مصوب شورای عالی کار بیشتر نخواهد بود.

میزان حق بیمه ساختمانی (سهم کارفرمایی): مبلغ قابل پرداخت حق بیمه به ازای هر پروانه ساختمانی از حاصل ضرب نرخ حق بیمه در متراژ زیربنای مندرج در پروانه به دست می‌آید که در آن:

ضریب حق بیمه: عددی که بر مبنای زیربنای هر واحد و ارزش معاملاتی عرصه هر متر مربع ساختمان طبق جدول ذیل تعیین می‌شود:

میانگین زیربنای هر واحد ارزش معاملاتی عرصه هر متر مربع (ارقام به ریال)	۷۵ متر مربع و کمتر	بیش از ۷۵ تا ۱۵۰ متر مربع	بیش از ۱۵۰ متر مربع
۱۰,۰۰۰ و کمتر	۲/۲ درصد	۵/۲ درصد	۹/۲ درصد
بیش از ۱۰,۰۰۰ تا ۵۰,۰۰۰	۷/۲ درصد	۱/۳ درصد	۳/۳ درصد
بیش از ۵۰,۰۰۰ تا ۲۰۰,۰۰۰	۳/۳ درصد	۶/۳ درصد	۸/۳ درصد
بیشتر ۲۰۰,۰۰۰	۴ درصد	۴ درصد	۴ درصد

نرخ حق بیمه سهم کارفرما: مبلغ حق بیمه پرداختی به ازای هر متر مربع زیربنای ساختمان که برابر حاصل ضرب ضریب حق بیمه در حداقل دستمزد ماهیانه مصوب شورای عالی کار در سال صدور پروانه می‌باشد.

۴-۵-۱- بر اساس تصویب نامه شماره ۱۴۰۲۸۳/ت/۴۵۲۵۰ هـ مورخ ۱۳۸۹/۶/۲۴ هیأت وزیران، حق بیمه پروانه‌های ساختمانی صادره در سال‌های ۱۳۸۹ الی ۱۳۹۲ بترتیب بر اساس ۰.۲۵٪، ۰.۵۰٪، ۰.۷۵٪ و ۱.۰۰٪ حق بیمه محاسبه و وصول گردد.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

۲-۴-۵- در اجرای دادنامه شماره ۵۴۹ مورخ ۹۱/۸/۸ هیات عمومی دیوان عدالت اداری موضوع تقاضای ابطال مواد ۹ و ۱۰ و تبصره‌های (۲) و (۳) ماده (۶) آیین نامه اجرایی مواد (۳) و (۵) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی (موضوع تصویب نامه شماره ۴۳۰۴۰/۴۲۰۵۳ مورخ ۱۳۸۹/۲/۲۶ هیات وزیران):

الف- چنانچه حق بیمه ساختمانی به هنگام صدور پروانه ساختمانی بر اساس مترائز زیرینا اخذ گردیده باشد، در زمان تمدید یا تجدید پروانه ساختمانی نیازی به اخذ مابه‌التفاوت ناشی از افزایش حداقل دستمزد پرداختی با حداقل دستمزد زمان تمدید یا تجدید پروانه نمی‌باشد.

ب- در خصوص ساختمان‌هایی که قبل از تاریخ ۱۳۸۷/۹/۱۰ و بر اساس قوانین مربوط به دوره خود (مصوب ۱۳۵۲/۸/۲۱ و مصوب ۱۳۷۹/۸/۱۷) ساخته و حق بیمه ساختمانی (سهم کارفرمایی) مربوط به آن به سازمان پرداخت شده ولی به هر دلیل پایان کار مربوطه اخذ نگردیده است، شعب مجاز به مطالبه حق بیمه و ارائه گواهی مربوطه نخواهند بود.

ج- در مواردی که ساختمان قبل از ۱۳۸۷/۹/۱۰ و در زمان قوانین مربوطه ساخته شده و حق بیمه ساختمانی آن‌ها متناسب با قوانین موضوعه پرداخت گردیده باشد. لیکن افزایش بنا بعد از مورخ ۱۳۸۷/۹/۱۰ صورت گرفته باشد محاسبات حق بیمه منحصرأ بابت مترائز افزایش بنا و بر اساس آیین نامه اجرایی مواد (۳) و (۵) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی خواهد بود.

د- چنانچه عملیات ساختمانی بعد از تاریخ ۱۳۸۷/۹/۱۰ و بدون پرداخت حق بیمه انجام گرفته باشد حق بیمه متعلقه می‌بایست بابت کل مترائز ساختمان بر اساس آئین نامه اجرایی مواد (۳) و (۵) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۹/۲/۱۹ با احتساب جرائم متعلقه از سال صدور پروانه ساختمان محاسبه، مطالبه و وصول گردد.

ه- در ارتباط با واحدهایی که در مناطق روستایی و کمتر توسعه یافته و بر اساس مصوبات دولت احداث می‌شوند از تاریخ ۱۳۹۱/۸/۸ به بعد بدون اعمال هرگونه معافیت نسبت به محاسبه و مطالبه حق بیمه متعلقه با رعایت جدول پیش‌بینی شده در آیین‌نامه اجرایی مواد (۳) و (۵) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۹/۲/۱۹ و شاخص‌های مربوطه اقدام می‌گردد.

۳-۴-۵- در اجرای بند (۸۹) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور، در ۹ ماهه سال ۱۳۹۲ (از تاریخ ۱۳۹۲/۴/۱ لغایت ۹۲/۱۲/۲۹) پرداخت حق بیمه و ارائه اسناد در زمان صدور پروانه ساختمانی موضوع قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی در شهرها و روستاهای کشور به اعتبار واریز مبلغ نه هزارمیلیارد ریال از سوی سازمان امور مالیاتی کشور از محل بندهای (ج) و (د) ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده متمرکز نزد سازمان دهیاری‌ها و شهرداری‌های کشور، بعنوان ۲۰٪ حق بیمه ساختمانی (سهم کارفرمایی) به سازمان تأمین اجتماعی متوقف گردیده است.

توجه ۱: در خصوص استعلام‌هایی که قبل از تاریخ ۱۳۹۲/۴/۱ انجام و شعب تابعه نسبت به دریافت حق بیمه ساختمانی اقدام نموده‌اند، حق بیمه سهم کارفرمایی دریافت شده با توجه به سهمیه کارگران ساختمانی بابت ۲۰٪ حق بیمه سهم کارفرمایی اینگونه کارگران منظور گردیده است.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

توجه ۲: در خصوص استعلام‌هایی که قبل از تاریخ یاد شده انجام، لیکن شعب بنا به دلایلی از جمله عدم توانایی پرداخت یکجای حق بیمه ساختمانی با توجه به دستورهای اداری شماره ۵۰۲۰/۹۱/۱۶۸۰ مورخ ۹۱/۲/۲۳ و شماره ۵۰۲۰/۹۲/۲۶۱۶ مورخ ۹۲/۳/۲۸ و یا با در نظر گرفتن مجوزهای صادره نسبت به تقسیط آن اقدام نموده و گواهی مربوطه نیز به هنگام تقسیط بدهی صادر گردیده است، واحدهای اجرایی تابعه می‌بایست برابر مقررات نسبت به وصول اقساط در سررسیدهای تعیین شده اقدام لازم معمول نمایند.

۵-۵- از تاریخ ۹۳/۱۱/۲ (تاریخ اجرایی شدن قانون اصلاح ماده (۵) اصلاحی قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۹۳/۹/۱۶) به بعد محاسبه حق بیمه سهم کارفرمایی کارگران ساختمانی بر مبنای ۱۵٪ مجموع عوارض صدور پروانه خواهد بود. ضمناً براساس تفاهم نامه‌های منعقد فی‌مابین سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور و سازمان تأمین اجتماعی (به شرح تفاهم نامه های پیوست)، مراجع صدور پروانه مکلفند در دوره های ذیل و بر اساس عناوین مندرج در جداول مربوطه، عوارض صدور پروانه ساختمانی مشمول کسر حق بیمه را بمنظور محاسبه حق بیمه ساختمانی به همراه مبلغ کل عوارض صدور پروانه به سازمان اعلام نمایند.

الف- از تاریخ ۱۳۹۳/۱۱/۲ لغایت ۱۳۹۳/۱۲/۵ بر اساس مجموع عوارض صدور پروانه ساختمانی.

ب- از تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۶ لغایت ۱۳۹۴/۳/۱۷ بر اساس عناوین عوارض صدور پروانه ساختمانی موضوع تفاهم نامه مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۴.

ج- از تاریخ ۱۳۹۴/۳/۱۸ لغایت ۱۳۹۶/۱۲/۶ بر اساس عناوین عوارض صدور پروانه ساختمانی موضوع تفاهم نامه مورخ ۱۳۹۴/۳/۱۸.

د- از تاریخ ۱۳۹۶/۱۲/۷ لغایت ۱۳۹۷/۸/۱۲ با توجه به دستوراداری شماره ۵۰۲۰/۹۶/۱۳۰۷۹ مورخ ۱۳۹۶/۱۲/۰۷ بر اساس مجموع عوارض صدور پروانه ساختمانی.

ه- از تاریخ ۱۳۹۷/۸/۱۳ به بعد بر اساس عناوین عوارض صدور پروانه ساختمانی موضوع تفاهم نامه مورخ ۱۳۹۷/۸/۱۳.

۱-۵-۵- واحدهای اجرایی در اجرای تفاهم‌نامه مورخ ۱۳۹۷/۸/۱۳ منعقد فی‌مابین سازمان و سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور موضوع قانون اصلاح ماده (۵) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی (مصوب ۱۳۹۳/۹/۱۶ مجلس شورای اسلامی)، می‌بایست در ارتباط با محاسبه عوارض تغییر کاربرد و ارزش بهینه اعیانی به شرح ذیل اقدام نمایند:

الف- مبلغ اعلام شده تحت عنوان عوارض «ارزش بهینه» شامل دو بخش «ارزش بهینه عرصه» و «ارزش بهینه اعیانی» می‌باشد که با توجه به ماهیت آن‌ها «ارزش بهینه اعیانی» در زمره بند (۱) تفاهم‌نامه مورخ ۱۳۹۷/۸/۱۳ و مشمول کسر حق بیمه بوده و مبلغ اعلام شده تحت عنوان «ارزش بهینه عرصه» جز مصادیق بند (۲) تفاهم‌نامه طبقه‌بندی و از شمول کسر حق بیمه مستثنی می‌باشد.

ب- مبالغ اعلام شده تحت عنوان عوارض «تغییر کاربرد» مندرج در اوراق اعلام عوارض، با توجه به این‌که مرتبط با ساخت و ساز نمی‌باشد، از مصادیق بند (۲) تفاهم‌نامه تلقی گردیده و مشمول کسر حق بیمه نمی‌باشد.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

ج- عنوان عوارض «تغییر کاربرد» به «نوع استفاده از اعیانی ساختمان» و همچنین عوارض «ارزش بهینه عرصه» به «ارزش افزوده قانونی ناشی از طرح‌های توسعه شهری» تغییر نام پیدا نموده است که جزو مصادیق بند (۲) تفاهم‌نامه مورخ ۱۳۹۷/۸/۱۳ طبقه‌بندی و از شمول کسر حق بیمه مستثنی می‌باشند.

د- عنوان عوارض «ارزش بهینه اعیانی» که مربوط به اعیانی ساختمان می‌باشد به عوارض «افزایش ارزش قانونی اعیانی ناشی از طرح‌های توسعه شهری» تغییر نام نموده است که مشمول عنوان بند (۱) تفاهم‌نامه مورخ ۹۷/۸/۱۳ بوده و لازم است حق بیمه مربوطه محاسبه و وصول گردد.

ه- عنوان عوارض «ناشی از واگذاری سرقفلی املاک تجاری» که برای ارائه مجوز انجام فعالیت کسب و کار دریافت می‌شود مرتبط به کاربری ملک بوده و ارتباطی به ساخت و ساز نداشته و مشمول پرداخت حق بیمه نخواهد بود.

۲-۵-۵- با توجه به قانون اصلاح ماده (۵) اصلاحی قانون بیمه کارگران ساختمانی (مصوب مورخ ۱۳۹۳/۹/۱۶ مجلس شورای اسلامی)، در خصوص املاکی که قبلاً و در زمان صدور پروانه ساختمانی از سوی مراجع ذیربط به سازمان معرفی و با پرداخت حق بیمه متعلقه گواهی مربوطه را اخذ و پروانه آنان صادر گردیده است، تمدید و یا تجدید پروانه ساختمانی آنان، صرفاً منوط به اخذ ۱۵٪ حق بیمه مابه‌التفاوت عوارض ناشی از هرگونه تغییر در مبانی صدور پروانه اعم از تغییر قوانین و مقررات و ضوابط صدور پروانه، افزایش بنا، تغییر بنا، افزایش تراکم و... که منجر به افزایش مبلغ عوارض گردد خواهد بود.

۳-۵-۵- در مواردی که سازندگان با تصمیمات اجرایی کمیسیون ماده (۱۰۰) قانون شهرداری‌ها و یا سایر مراجع قانونی مکلف به پرداخت جرایم و خسارات می‌گردند، در اینگونه موارد واحدهای اجرایی می‌بایستی ضمن مکاتبه با مراجع مذکور نسبت به تفکیک مبلغ عوارض و جرایم متعلقه اقدام و محاسبه و وصول حق بیمه صرفاً بر مبنای عوارض اعلام شده انجام گردد و واحدهای اجرایی از محاسبه حق بیمه جرایم موضوع ماده ۱۰۰ قانون شهرداری‌ها می‌بایست خودداری نمایند. بدیهی است در صورت عدم تفکیک مبالغ مربوط به عوارض صدور پروانه مازاد زیربنا و جرایم متعلقه از سوی مراجع مربوطه، حق بیمه می‌بایست بر مبنای کل مبالغ محاسبه و مطالبه گردد.

۶-۵- طبق تبصره (۱) ماده (۵) قانون مزبور چنانچه متقاضی پروانه ساختمانی توانایی پرداخت حق بیمه ساختمانی را بصورت یکجا نداشته باشد، سازمان می‌بایست حق بیمه ساختمانی را بر مبنای حق بیمه سهم کارفرما در زمان صدور پروانه ساختمانی تا مدت سه سال و بدون دریافت سود تقسیت کند، لذا واحدهای اجرایی می‌توانند بر مبنای درخواست متقاضی، مدت اعتبار پروانه ساختمانی و با ملحوظ داشتن مبلغ حق بیمه محاسبه شده نسبت به تقسیت بدهی حداکثر در ۱۸ قسط ماهانه اقدام نماید. تقسیت حق بیمه ساختمانی از ۱۹ تا ۳۶ قسط ماهانه صرفاً با مجوز اداره کل استان و با رعایت منابع و مصارف بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی امکان‌پذیر و تقسیت حق بیمه ساختمانی با واریز ۱۵ تا ۲۵ درصد از حق بیمه از سوی متقاضی به عنوان پیش قسط (با توجه به میزان حق بیمه متعلقه) و صدور گواهی مربوطه بلامانع خواهد بود.

توجه: تقسیت حق بیمه به شرح فوق با دریافت مدارک و مستندات از جمله اسناد مالکیت ملک مورد نظر و اخذ تضامین (ضمانت‌نامه معتبر بانکی یا چک صیادی یا سفته) امکان‌پذیر می‌باشد.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

۷-۵- در صورت تاخیر در پرداخت هر یک از اقساط تعیین شده و یا عدم پرداخت آن‌ها تا سر رسید قسط بعدی، واحدهای اجرایی می‌بایست با رعایت قانون دریافت جرایم نقدی از کارفرمایان کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی... (مصوب ۱۳۷۳/۵/۹ و اصلاحات بعدی آن)، بدهی را تبدیل به حال نموده و مانده حق بیمه را به همراه جرایم متعلقه از تاریخ تبدیل به حال با صدور اخطاریه و اجراییه پیگیری و عنداللزوم مطابق ماده (۵۰) قانون تأمین اجتماعی نسبت به بازداشت پلاک ثبتی و یا سایر اقدامات پیش‌بینی شده در آیین‌نامه اجرایی مربوطه اقدام نمایند.

۸-۵- در خصوص املاکی که پروانه ساختمانی آنان بدون پرداخت حق بیمه ساختمانی و اخذ گواهی مربوطه از سازمان صادر گردیده است و در حال حاضر درخواست صدور گواهی جهت تمدید و یا تجدید پروانه و یا اخذ پایان کار ساختمان را دارند، واحدهای اجرایی می‌بایست با توجه به تاریخ صدور پروانه و به شرح فوق نسبت به محاسبه و مطالبه حق بیمه ساختمانی (سهم کارفرمایی) به همراه جرائم تأخیر تأدیه برابر مقررات زمان صدور پروانه اقدام و پس از وصول حق بیمه و جرائم گواهی مربوطه را صادر نمایند.

۹-۵- پس از محاسبه حق بیمه ساختمانی به میزان ۱۵٪ مجموع عوارض صدور پروانه ساختمانی، در صورت پرداخت آن بصورت یکجا، پاسخ استعلام تهیه و با الصاق هوللوگرام ساختمانی و مهر برجسته (در صورت ایجاد وب سرویس از طریق سیستم) به مرجع استعلام کننده ارسال می‌گردد.

توجه: در اجرای ماده (۷) آیین‌نامه اجرائی ماده (۳۹) قانون تأمین اجتماعی و به جهت افزایش سرعت و دقت در محاسبه و وصول حق بیمه ساختمانی (سهم کارفرمایی)، جلوگیری از وقوع هرگونه خطای سهوی یا عمدی و همچنین پی‌گیری اقدامات اجرایی بمنظور وصول بدهی‌های ایجادشده، لازم است حق بیمه ساختمانی مربوط به هر پلاک ثبتی توسط شعبه ذی‌ربط که ملک مورد نظر در محدوده عملکرد آن قرار دارد دریافت و اقدامات محاسباتی و پیگیری مطالبات نیز صرفاً توسط همان شعبه به عمل آید.

۱۰-۵- واحدهای اجرایی به هنگام صدور گواهی پرداخت حق بیمه ساختمانی اعم از این که حق بیمه متعلقه بصورت نقدی پرداخت و یا تقسیط شده باشد، در اجرای بخش پایانی تبصره (۱) ذیل ماده (۵) قانون اخیرالذکر، می‌بایست در ذیل گواهی به مرجع صادرکننده اعلام نمایند «این گواهی صرفاً جهت صدور پروانه ساختمان می‌باشد و صدور پایان کار منوط به ارائه مفصاحساب بدهی که از سوی سازمان صادر می‌گردد خواهد بود».

۱۱-۵- با توجه به اینکه برخی از مراجع صدور پروانه طبق قوانین و مقررات و ضوابط داخلی، در زمان صدور پروانه ساختمانی جهت تعدادی از اشخاص حقیقی و حقوقی، تخفیف و معافیت‌هایی در میزان عوارض صدور پروانه ساختمانی بنا به دلایل مختلف اعمال می‌نمایند، واحدهای اجرایی مکلفند در اجرای ماده (۵) قانون و تبصره (۳) ذیل آن، فرم اعلام عوارض صدور پروانه ساختمانی را عیناً با ذکر میزان کل عوارض مشمول قبل از اعمال هرگونه معافیت برای محاسبه حق بیمه از مرجع صادر کننده پروانه اخذ و برابر مقررات اقدام نمایند.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

۱۲-۵- در مواردی که مراجع صدور پروانه همکاری لازم را با سازمان در خصوص اعلام اطلاعات پروانه‌های صادره بعمل نمی‌آورند، واحدهای اجرایی می‌بایست ضمن انعکاس موضوع به مراجع نظارتی (سازمان بازرسی استان و...)، نسبت به محاسبه و مطالبه حق بیمه مربوطه به استناد ماده (۴۰) قانون و پیگیری آن از طریق اعمال ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی و آئین نامه اجرائی مربوطه مطرح در بند ۱۷ بخش (الف) فصل اول بخشنامه ۲۴ جدید درآمد به شماره ۱۰۰۰/۹۲/۱۲۳۱۶ مورخ ۹۲/۱۲/۷ در خصوص مالکین ساختمانی اقدام لازم بعمل آورند.

۱۳-۵- در مواردی که مراجع صدور پروانه ساختمان بدون اخذ گواهی پرداخت حق بیمه ساختمانی از سازمان، اقدام به صدور پروانه ساختمانی می‌نمایند، واحدهای اجرایی می‌بایست در اجرای تبصره ذیل ماده (۷) قانون و مواد (۵) و (۱۳) آیین‌نامه اجرایی مربوطه به شماره ۴۳۰۴۰/۴۲۰۵۳ مورخ ۱۳۸۹/۲/۲۶ مصوب هیات وزیران، ضمن مکاتبه با مرجع صدور پروانه طبق (فرم پیوست شماره ۱۱) با اخذ مبانی محاسباتی (مجموع عوارض صدور پروانه، تاریخ صدور پروانه و...) نسبت به محاسبه و مطالبه حق بیمه ساختمانی به همراه جرایم تاخیر تادیه از مالک اقدام و اداره کل استان را مطلع و اداره کل ذی‌ربط نیز طبق (فرم پیوست شماره ۱۲) موضوع را به مراجع ذیصلاح استانی اعلام نمایند.

۱۴-۵- طبق تبصره (۳) ماده (۵) اصلاح ماده (۵) قانون بیمه کارگران ساختمانی مصوب ۹۳/۹/۱۶ مجلس شورای اسلامی، مراکز دینی از جمله مساجد و تکایا، حسینیه‌ها و دارالقرآن‌ها از پرداخت حق بیمه ساختمانی (سهم کارفرما) معاف می‌باشند، بنابراین پس از استعلام مراجع صدور پروانه ساختمانی می‌بایست کلیه اسناد و مدارک اماکن یاد شده از قبیل گواهی سازمان اوقاف و امور خیریه، گواهی امور مساجد و سند مالکیت را اخذ و بدون محاسبه و دریافت حق بیمه ساختمانی، گواهی مربوطه را صادر نمایند. در تفسیر دامنه موضوع این بند تفسیر موسع و گسترش دایره استثنائات مجاز نمی‌باشد.

توجه: در صورتی که بخشی از املاک مراکز دینی موضوع تبصره (۳) ماده (۵) قانون مزبور به امور تجاری، فرهنگی، مسکونی و... تخصیص یابد، واحدهای اجرایی می‌بایست با استعلام از مراجع صدور پروانه نسبت به محاسبه حق بیمه ساختمانی بابت عوارض صدور پروانه مربوط به فضاهای تجاری، اداری، مسکونی و... برابر مقررات اقدام نمایند.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

۱۵-۵- هیات عمومی دیوان عدالت اداری طی دادنامه شماره ۸۶ مورخ ۱۳۹۸/۲/۲۸ و مستند به بند (ب) ماده (۸۴) قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ضمن نقض رای شماره ۹۶ مورخ ۱۳۹۷/۴/۳۱ مرجع قضایی مزبور و در اجرای بند (۱) ماده (۱۲) و ماده (۸۸) قانون یاد شده، مصوبه شماره ۴۹۱۲۸/ت/۳۰۵۶۲ مورخ ۱۳۹۳/۲/۱۵ هیات وزیران با موضوع "حق بیمه تامین اجتماعی پروژه‌های مسکن مهر برای هر متر مربع به صورت مقطوع به مبلغ ۵۲۰۰۰ ریال محاسبه و وصول می‌گردد" را به دلیل مغایرت با ماده (۴۱) قانون تامین اجتماعی "در مواردی که نوع کار ایجاب کند، سازمان می‌تواند به پیشنهاد هیات مدیره و تصویب شورای عالی سازمان نسبت مزد به کل کار انجام یافته را تعیین و حق بیمه متعلقه را به همان نسبت مطالبه و وصول نماید" و همچنین بند (۲) ماده (۲) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب سال ۱۳۸۶ مجلس شورای اسلامی "در مورد آن دسته از کارهای ساختمانی مشمول این قانون که انجام آن‌ها از طریق انعقاد پیمان به پیمانکار واگذار می‌شود، حق بیمه کارگران پیمانکار بر اساس ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی وصول خواهد شد" مغایر و ابطال نموده است، لذا لازم است حق بیمه پروژه‌های مسکن مهر به شرح ذیل محاسبه گردد:

۱-۱۵-۵- پروژه‌هایی که بعد از صدور دادنامه مذکور با انعقاد پیمان به مقاطعه کار واگذار می‌گردند، مشمول ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی بوده و واحدهای اجرایی مکلف می‌باشند برابر مفاد ماده (۴۱) قانون مزبور حق بیمه کارکنان شاغل را محاسبه، وصول و مفاصاحساب مربوطه را صادر نمایند.

۲-۱۵-۵- در خصوص پروژه‌های مسکن مهر که قراردادهای سه یا چهار جانبه آن‌ها تا قبل از صدور دادنامه مذکور منعقد گردیده است، حق بیمه ساختمانی طبق دستوراداری شماره ۱۰۰۰/۹۳/۶۳۲۰ مورخ ۱۳۹۳/۷/۲ محاسبه، وصول و مفاصاحساب مربوطه صادر خواهد شد.

۱۶-۵- در خصوص آن دسته از کارهای ساختمانی موضوع این بخشنامه که با انعقاد قرارداد پیمانکاری به اشخاص حقیقی و یا حقوقی واگذار می‌شوند، پیمانکار وفق ماده (۳۹) قانون تامین اجتماعی مکلف به ارسال صورت مزد و حقوق کارکنان شاغل و پرداخت حق بیمه متعلقه به سازمان می‌باشد و مبالغ حق بیمه ساختمانی (سهم کارفرمایی) که به هنگام صدور پروانه به حساب سازمان تامین اجتماعی واریز شده است، بابت ۲۰٪ حق بیمه بیمه‌شدگان کارگران ساختمانی دارای کارت مهارت فنی مندرج در لیست های ارسالی پیمانکار تا میزان دستمزد مربوطه بیمه‌شده کارگر ساختمانی، در زمان محاسبه پرونده پیمانکاری با درخواست واگذارنده کار (مالک) و آگاهی پیمانکار و با درج مراتب در رونوشت مفاصاحساب موضوع ماده (۳۸) قانون تامین اجتماعی لحاظ خواهد شد.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

فصل ششم: تعهدات کوتاه مدت و بلند مدت

۱-۶- غرامت دستمزد: صرفاً شامل پرداخت غرامت دستمزد ایام بیماری در صورت استراحت و عدم اشتغال به کار برای حوادث ناشی از کار مشمولین این قانون طبق مقررات قانون تأمین اجتماعی (موضوع بخشنامه ۱۶ امور بیمه شدگان) خواهد بود.

۲-۶- هزینه کفن و دفن، کمک هزینه پروتز و ارتز، هزینه سفر، فوق العاده سفر و اقامت بیمار و همراه بیمه شدگان موصوف: با رعایت سایر ضوابط مقرر پرداخت خواهد شد.

۳-۶- از کارافتادگی: شامل تعیین درصد از کارافتادگی، پرداخت مستمری از کارافتادگی جزئی (ناشی از کار)، پرداخت مستمری از کارافتادگی کلی، شرایط پرداخت غرامت مقطوع نقص عضو، نحوه محاسبه و میزان مستمری آن و تغییرات درجه از کارافتادگی جزئی و کلی با رعایت مقررات قانون تأمین اجتماعی خواهد بود. لازم به ذکر است مشمولین قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۸۶/۸/۹ از کلیه حمایت‌های از کارافتادگی ناشی و غیر ناشی از کار بهره‌مند، لیکن مشمولین قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب ۵۲/۸/۲۱ صرفاً از حمایت‌های از کارافتادگی ناشی از کار بهره‌مند خواهند شد. اضافه می‌نماید بررسی حوادث این قبیل بیمه شدگان حسب مفاد بخشنامه شماره ۱۶ امور فنی بیمه شدگان امکان‌پذیر خواهد بود.

۴-۶- بازنشستگی: مشمولان این قانون در صورت دارا بودن یکی از شرایط زیر می‌توانند درخواست بازنشستگی نمایند:

الف- داشتن حداقل سابقه مقرر در قانون تأمین اجتماعی و شصت سال تمام سن.

ب- داشتن سی و پنج سال کامل سابقه پرداخت حق بیمه.

ج- مشمولین قانون تعیین تکلیف تأمین اجتماعی اشخاصی که ده سال و کمتر حق بیمه پرداخت کرده‌اند.

توجه: نحوه محاسبه میزان مستمری بازنشستگی مشمولین فوق مطابق قانون تأمین اجتماعی خواهد بود.

۵-۶- فوت: شرایط بیمه شده متوفی، بازماندگان واجد شرایط بیمه شده متوفی، نحوه برقراری مستمری بازماندگان و سهم مستمری هر یک از آنان طبق قانون تأمین اجتماعی خواهد بود.

توجه: چنانچه بیمه شده حق بیمه خود را پیش پرداخت نموده و از طرفی در دوره مذکور به واسطه حادثه ناشی از کار استحقاق دریافت غرامت دستمزد را داشته باشد، واحد وصول حق بیمه مکلف است بر اساس تاییدیه واحد امور بیمه شدگان نسبت به حذف سوابق پرداخت حق بیمه کارگران ساختمانی در دوره بیماری و بستانکار نمودن بیمه شده اقدام نماید.

فصل هفتم: مقررات مالی

۱-۷- حق بیمه‌های وصولی از بابت اجرای این قانون باید به تفکیک، ۷٪ حق بیمه سهم بیمه شده کارگران ساختمانی، مابه‌التفاوت حق بیمه سهم کارفرمایی و کسری اعتبار مربوطه، ۳٪ حق بیمه سهم مشارکت دولت و تعداد مشمولین در گزارش وصولی ماهیانه منعکس و گزارش گردد.

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

۷-۲- کدهای نگهداری حساب های درآمد و هزینه قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی:

کد حساب		عنوان حساب
کل و معین	تفصیلی	
۷۱۱۰	۰۰۰۰۱۴	غرامت دستمزد ناشی از کار کارگران ساختمانی
۷۲۱۱	۰۰۰۰۱۴	کمک هزینه اولاد کارگران ساختمانی
۷۲۱۲	۰۰۰۰۱۴	کمک هزینه عایله مندی کارگران ساختمانی
۷۲۱۳	۰۰۰۰۱۴	عیدی کارگران ساختمانی
۷۲۱۴	۰۰۰۰۱۴	بن کارگران ساختمانی
۷۲۱۵	۰۰۰۰۱۴	کمک هزینه کفن و دفن کارگران ساختمانی *
۷۲۱۶	۰۰۰۰۱۴	کمک هزینه مسکن کارگران ساختمانی
۷۲۱۸	۰۰۰۰۱۴	کمک هزینه همسر متکفل کارگران ساختمانی
۷۲۵۰	۰۰۰۰۱۴	کمک هزینه سفر و فوق العاده سفر بیمه کارگران ساختمانی *
۷۲۵۲	۰۰۰۰۱۴	کمک هزینه پروتز و اروتز کارگران ساختمانی *
۷۳۱۰	۰۰۰۰۱۴	مستمری از کار افتادگی کلی ناشی از کار کارگران ساختمانی
۷۳۲۰	۰۰۰۰۱۴	غرامت نقص عضو مقطوع حوادث ناشی از کار کارگران ساختمانی *
۷۳۳۰	۰۰۰۰۱۴	مستمری از کار افتادگی کلی غیر ناشی از کار کارگران ساختمانی *
۷۳۴۰	۰۰۰۰۱۴	مستمری از کار افتادگی جزئی ناشی از کار کارگران ساختمانی
۷۴۱۰	۰۰۰۰۱۴	مستمری بازنشستگی کارگران ساختمانی *
۷۵۱۰	۰۰۰۰۱۴	مستمری بازماندگان فوت ناشی از کار کارگران ساختمانی
۷۵۳۰	۰۰۰۰۱۴	مستمری بازماندگان فوت غیر ناشی از کار کارگران ساختمانی *
۷۵۴۰	۰۰۰۰۱۴	غرامت مقطوع فوت غیر ناشی از کار کارگران ساختمانی *
۷۶۱۰	۰۰۰۰۱۴	حق سنوات مستمری بگیران کارگران ساختمانی
۶۱۳۳	۰۰۰۰۰۱	حق بیمه سهم کارگر ساختمانی - ۷٪ *
۶۱۳۳	۰۰۰۰۰۲	حق بیمه سهم کارفرمایی کارگران ساختمانی *
۶۱۳۳	۰۰۰۰۰۳	حق بیمه سهم کارفرمایی کارگران ساختمانی مناطق روستایی و کمتر توسعه یافته *
۶۱۳۳	۰۰۰۰۰۴	حق بیمه سهم کارفرمایی کارگران ساختمانی مابه التفاوت تمدید یا تجدید پروانه *
۶۱۳۰	۰۰۰۰۰۹	کمک دولت بابت مابه التفاوت حق بیمه سهم کارفرمایی کارگران ساختمانی *
۶۱۳۰	۰۰۶۱۳۳	کمک دولت به کارگران ساختمانی - ۳٪ *
۶۳۱۴		خسارت عدم اخذ پروانه ساختمانی توسط کارفرما کارگران ساختمانی *

توجه: علامت * نشانه جدید بودن مزایا و کد حساب می باشد.

۷-۳- کد نگهداری حساب مربوط به ضوابط کنترل و نظارت بر وضعیت اشتغال کارگران ساختمانی از طریق کارگزاریهای رسمی:

تفصیلی	کد حساب	عنوان حساب
۰۰۰۰۰۷	۸۴۴۰	حق الزحمه گزارش نظارت بر وضعیت اشتغال کارگران ساختمانی - کارگزاری رسمی

۷-۴- کدهای نگهداری حساب خسارت وصولی از کارگزاریهای رسمی و همچنین حساب حق الزحمه پرداختی:

تفصیلی	کد حساب	عنوان حساب
۰۰۰۰۰۰	۶۳۴۰	خسارت وصولی از کارگزاریهای رسمی
۰۰۰۰۰۱	۶۳۴۰	خسارت وصولی از کارگزاریهای رسمی، ناشی از تخلفات احتمالی در گزارشهای بررسی و شناسایی وضعیت اشتغال کارگران ساختمانی

«بخشنامه تنقیح، تلخیص و تجمیع»

فصل هشتم: سایر موارد

۱-۸- در اجرای ماده (۱۳) قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب مورخ ۱۳۸۶/۸/۹ کلیه وزارتخانه‌ها، دستگاه‌ها، نهادها، شرکت‌ها و موسسات دولتی و وابسته به دولت، شهرداری‌ها و موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آن‌ها مستلزم ذکر نام است و مراجع صدور پروانه ساختمان از جمله شرکت شهرک‌های صنعتی ایران، مناطق آزاد تجاری، صنعتی و ویژه اقتصادی و... مکلف به همکاری با سازمان جهت اجرای قانون مزبور می‌باشند و می‌بایست متقاضیان پروانه ساختمانی را جهت پرداخت حق بیمه سهم کارفرمایی کارگران ساختمانی به شعب سازمان معرفی نمایند.

۲-۸- در صورت تداخل سوابق بیمه‌پردازی کارگران ساختمانی با صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستائیان و عشایر، شمول و بیمه‌پردازی آنان از طریق بیمه کارگران ساختمانی صرفاً پس از خروج از شمول صندوق مزبور و در صورت احراز اشتغال در مشاغل ساختمانی بلامانع خواهد بود.

۳-۸- جهت آن دسته افرادی که بصورت غیرواقعی در زمره بیمه‌شدگان کارگران ساختمانی قرار گرفته‌اند و بر این اساس دارای سابقه پرداخت حق بیمه می‌باشند و از طرفی حسب گزارش بازرسی تحقیقی اشتغال بکار آنان در دوره بیمه‌پردازی مورد تایید قرار نگرفته است، در بررسی سوابق دوره مورد نظر می‌بایست مفاد دستورالعمل شماره "۴۲" سوابق به شماره ۱۰۰۰/۹۵/۹۳۶۲ مورخ ۱۳۹۵/۹/۶ رعایت گردد.

۴-۸- مرکز فناوری اطلاعات، آمار و محاسبات می‌بایست حداکثر ظرف مدت یک ماه پس از صدور این بخشنامه تمهیدات لازم را بمنظور بروزرسانی نرم‌افزارهای موجود و طراحی و پیاده‌سازی سایر نرم‌افزارهای مورد نیاز و ایجاد امکان اخذ کلیه آمار و اطلاعات مربوطه را با همکاری شرکت مشاور مدیریت و خدمات ماشینی تامین فراهم نمایند.

۵-۸- این بخشنامه ضمن بازنگری در مفاد بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های اداری صادره (طبق فهرست پیوست) تهیه و از تاریخ صدور جایگزین بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های اداری مذکور می‌گردد.

مسئول حسن اجرای این بخشنامه مدیران کل، معاونین منابع و تعهدات بیمه‌ای، روسای ادارات وصول حق بیمه، نامنویسی و حساب‌های انفرادی، امور بیمه‌شدگان، مستمری‌ها، امور مالی و دفتر کارگزاری‌های رسمی سازمان و مسئولین متناظر ذی‌ربط در واحدهای اجرایی خواهند بود.

مصطفی سالاری

نام و نام خانوادگی اپاراف	نام و نام خانوادگی اپاراف	نام و نام خانوادگی اپاراف	نام و نام خانوادگی اپاراف	نام و نام خانوادگی اپاراف
کارشناس تهیه کننده	مدیرکل	معاون مدیرکل (مسپرست)	رئیس گروه اداره	معاونت ذی‌ربط
سجاد جلوه	محمد کورانی	وحید اسمعیلی	سیداحمد رشیدی ارانش دهبخانی	مهراد قریب